

III

(Inne akty)

EUROPEJSKI OBSZAR GOSPODARCZY

DECYZJA URZĘDU NADZORU EFTA

NR 404/14/COL

z dnia 8 października 2014 r.

w sprawie programu zachęt inwestycyjnych w Islandii (Islandia) [2016/340]

Urząd Nadzoru EFTA („Urząd”),

UWZGLĘDNIAJĄC Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym („Porozumienie EOG”), w szczególności jego art. 61–63 oraz protokół 26 do tego porozumienia,

UWZGLĘDNIAJĄC Porozumienie pomiędzy Państwami EFTA w sprawie ustanowienia Urzędu Nadzoru i Trybunału Sprawiedliwości („porozumienie o nadzorze i Trybunale”), w szczególności jego art. 24,

UWZGLĘDNIAJĄC protokół 3 do porozumienia o nadzorze i Trybunale („protokół 3”), w szczególności jego część I art. 1 ust. 2 oraz część II art. 7 ust. 5 i art. 14,

PO wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami ⁽¹⁾ i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. FAKTY

1. CHRONOLOGIA WYDARZEŃ

- (1) Dnia 13 października 2010 r. Urząd zaakceptował program zachęt inwestycyjnych („program”) zgłoszony przez władze islandzkie zgodnie z częścią I art. 1 ust. 3 protokołu 3. Urząd zatwierdził ten program decyzją nr 390/10/COL ⁽²⁾.
- (2) W programie przewidziano możliwość przyznawania pomocy w formie dotacji bezpośrednich, poprzez zwolnienia podatkowe oraz poprzez sprzedaż i dzierżawę terenów poniżej wartości rynkowej przedsiębiorstwom ze wszystkich sektorów rynku poza sektorem finansowym. Dotacje te miały być udzielane w związku z inwestycją początkową na obszarach kwalifikujących się do pomocy regionalnej (zwanym „regionami c”) w Islandii.
- (3) Program zakończył się dnia 31 grudnia 2013 r.

⁽¹⁾ Decyzja Urzędu z dnia 30 kwietnia 2013 r. o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego w sprawie programu zachęt inwestycyjnych i niektórych umów inwestycyjnych (Dz.U. C 237 z 15.8.2013, s. 4, oraz Suplement EOG nr 45 z 15.8.2013, s. 1).

⁽²⁾ Dostępna pod adresem: <http://www.eftasurv.int/media/state-aid/390-10-COL.pdf>

- (4) Podstawę prawną programu zatwierdzonego przez Urząd stanowiły:
- a) ustawa nr 99/2010 w sprawie zachęt do prowadzenia inwestycji początkowych w Islandii („ustawa nr 99/2010”), która została przyjęta przez islandzki parlament dnia 29 czerwca 2010 r. i weszła w życie dnia 3 lipca 2010 r., czego warunkiem była akceptacja ze strony Urzędu; oraz
  - b) rozporządzenie nr 985/2010 w sprawie zachęt do prowadzenia inwestycji początkowych w Islandii, wydane przez Ministerstwo Przemysłu dnia 25 listopada 2010 r. („rozporządzenie w sprawie zachęt”), odpowiadające projektowi rozporządzenia przedstawionemu Urzędowi dnia 27 września 2010 r. Rozporządzenie w sprawie zachęt stanowi akt prawa wtórne oparty na ustawie nr 99/2010.
- (5) Dnia 30 grudnia 2010 r. Ministerstwo Przemysłu wydało nowe rozporządzenie – rozporządzenie nr 1150/2010 („dodatkové rozporządzenie”) – zmieniające rozporządzenie w sprawie zachęt. Na podstawie części I art. 1 ust. 3 protokołu 3 dodatkové rozporządzenie powinno być zostać zgłoszone Urzędowi. Urząd nie otrzymał jednak żadnego zgłoszenia.
- (6) W latach 2010–2013 państwo islandzkie zawarło szereg umów, które uznało za wchodzące w zakres programu, a tym samym kwalifikujące się do objęcia pomocą przyznawaną w ramach tego programu. Były to następujące umowy ⁽³⁾:
- a) dnia 30 grudnia 2010 r. Minister Przemysłu w imieniu rządu islandzkiego zawarł umowę inwestycyjną z Becromal Iceland ehf. i Becromal Properties ehf. (obecnie Krossaneseignir ehf.) (zwanymi łącznie „Becromal”), Stokkur Energy ehf. i Becromal S.p.A. („umowa inwestycyjna z Becromal”);
  - b) dnia 30 grudnia 2010 r. Minister Przemysłu w imieniu rządu islandzkiego zawarł umowę inwestycyjną z Thorsil ehf., Timminco Ltd. i Stokkur Energy ehf. („umowa inwestycyjna z Thorsil”);
  - c) dnia 17 lutego 2011 r. Minister Przemysłu, Energetyki i Turystyki oraz Minister Finansów w imieniu rządu islandzkiego zawarli umowę inwestycyjną z Íslenska Kísilfélagið ehf., Tomahawk Development á Íslandi ehf. i GSM Enterprises LLC („umowa inwestycyjna z Kísilfélagið”);
  - d) dnia 22 września 2011 r. Minister Przemysłu, Energetyki i Turystyki w imieniu rządu islandzkiego zawarł umowę inwestycyjną z Verne Real Estate II ehf. i Verne Holdings Ltd. („umowa inwestycyjna z Verne”);
  - e) dnia 7 maja 2012 r. Minister Przemysłu, Energetyki i Turystyki w imieniu rządu islandzkiego zawarł umowę inwestycyjną z GMR Endurvinnslan ehf. („umowa inwestycyjna z GMR Endurvinnslan”);
  - f) dnia 28 stycznia 2013 r. Minister Przemysłu w imieniu rządu islandzkiego zawarł umowę inwestycyjną z Marmeti ehf. („umowa inwestycyjna z Marmeti”).

2. PROCEDURA

- (7) Dnia 13 grudnia 2012 r., w następstwie rozmów poprzedzających zgłoszenie, władze islandzkie zgłosiły Urzędowi zgodnie z częścią I art. 1 ust. 3 protokołu 3 szereg proponowanych zmian (zwanymi dalej „zgłoszonymi zmianami”) do ustawy nr 99/2010.
- (8) Podczas wstępnej analizy zgłoszonych zmian Urząd zauważył niezgłoszone zmiany, które wprowadzono w rozporządzeniu w sprawie zachęt. W ramach dalszego postępowania wykryto ponadto szereg potencjalnych problemów dotyczących zgodności z prawem EOG umów inwestycyjnych zawartych w latach 2010–2013 rzekomo w ramach programu.

⁽³⁾ Umowy inwestycyjne są publicznie dostępne zgodnie z art. 21 ust. 4 ustawy nr 99/2010; są one (od dnia 4 marca 2013 r.) dostępne w językach angielskim i islandzkim pod adresem: <http://stjornartidindi.is/AdvertList.aspx?ID=7F3926F3-992D-4211-903D-D4F28F1DC87A&view=2&value=ddc9274e-1111-44ac-9d52-5ffa832684fc>

- (9) Decyzją nr 177/13/COL z dnia 30 kwietnia 2013 r. Urząd wszczął formalne postępowanie wyjaśniające w sprawie programu i umów inwestycyjnych („decyzja o wszczęciu postępowania”) ⁽⁴⁾. Władze islandzkie i Becromal przedstawiły swoje uwagi dotyczące decyzji o wszczęciu postępowania ⁽⁵⁾. Pismem z dnia 10 października 2013 r. Urząd przekazał uwagi Becromal władzom islandzkim i zwrócił się do nich o przedstawienie ich uwag na temat uwag Becromal. Władze islandzkie nie zgłosiły jednak żadnych dalszych uwag.
- (10) Sprawę omówiono również na spotkaniu przedstawicieli Urzędu z przedstawicielami Becromal w Brukseli dnia 29 kwietnia 2014 r.

3. OPIS ŚRODKÓW

3.1. Kontekst

- (11) Program miał na celu wspieranie inwestycji początkowych, a tym samym tworzenie miejsc pracy w regionach Islandii w niekorzystnym położeniu.
- (12) Niniejsza decyzja dotyczy trzech zestawów środków przyjętych w Islandii w odniesieniu do programu: (i) zgłoszonych zmian; (ii) niezgłoszonych zmian oraz (iii) umów inwestycyjnych. W decyzji o wszczęciu postępowania Urząd wyraził wątpliwości co do tego, czy środki te są zgodne z funkcjonowaniem Porozumienia EOG oraz czy pomoc przyznana w ramach umów inwestycyjnych wchodzi w zakres zatwierzonego programu.

3.2. Zgłoszone zmiany programu

- (13) Dnia 30 listopada 2012 r. rząd islandzki przedłożył parlamentowi projekt ustawy, w którym zaproponował szereg zmian istniejącego programu pomocy. Dnia 13 grudnia 2012 r. władze islandzkie zgłosiły proponowane zmiany Urzędowi. Dnia 13 marca 2013 r. parlament islandzki przyjął ten projekt ustawy jako ustawę nr 25/2013, z zastrzeżeniem że wejdzie ona w życie dopiero wtedy, gdy Urząd wyda decyzję zatwierdzającą zmiany. Zgłoszone zmiany, opisane bardziej szczegółowo w decyzji o wszczęciu postępowania ⁽⁶⁾, dotyczyły:
- a) zniesienia dotacji bezpośrednich;
  - b) obniżenia stawki podatku od osób prawnych do 18 %;
  - c) zniesienia opłat skarbowych;
  - d) obniżenia stawki gminnego podatku od nieruchomości o 50 % w przypadku nowych projektów inwestycyjnych;
  - e) obniżenia składek na powszechne ubezpieczenie społeczne o 50 % w przypadku nowych projektów inwestycyjnych.
- (14) Zmiany te nie weszły w życie przed zakończeniem programu.

3.3. Niezgłoszone zmiany programu

- (15) Rząd islandzki wprowadził dodatkowe rozporządzenie wkrótce po zatwierdzeniu programu przez Urząd.
- (16) W dodatkowym rozporządzeniu zmieniono szereg przepisów rozporządzenia w sprawie zachęt, w którym określono warunki przyznawania pomocy na mocy ustawy nr 99/2010.

⁽⁴⁾ Dostępna pod adresem: www.eftasurv.int

⁽⁵⁾ Zob. sekcja 1.5 poniżej.

⁽⁶⁾ Zob. motywy 14–15.

- (17) Po pierwsze, dodatkowe rozporządzenie miało wpływ na stosowanie testu dotyczącego istnienia efektu zachęty w ramach programu, określonego w art. 3 rozporządzenia w sprawie zachęt, poprzez dodanie odniesienia do „specjalnej umowy inwestycyjnej” zawartej przed wejściem w życie ustawy nr 99/2010 ⁽⁷⁾. Jak stwierdzono w decyzji o wszczęciu postępowania, Urząd początkowo sądził, że zmiana ta pozwala na przyznawanie pomocy na rzecz projektów, których realizację rozpoczęto przed wejściem programu w życie.
- (18) Po drugie, dodatkowym rozporządzeniem zmieniono art. 8 rozporządzenia w sprawie zachęt poprzez odniesienie do maksymalnej stawki podatku od osób prawnych mającej zastosowanie „[...] zgodnie ze specjalną umową inwestycyjną zawartą przed wejściem w życie ustawy” ⁽⁸⁾. W decyzji o wszczęciu postępowania Urząd wstępnie uznał, że zmiana ta wydaje się również umożliwiać stosowanie programu z mocą wsteczną poprzez zastosowanie stawki podatku od osób prawnych mającej zastosowanie przed rozpoczęciem programu.
- (19) Po trzecie, dodatkowym rozporządzeniem zmieniono art. 20 rozporządzenia w sprawie zachęt. Zmiana ta wpłynęła na datę służącą do obliczania maksymalnego okresu obowiązywania zwolnień podatkowych dozwolonych w ramach programu ⁽⁹⁾. Jak zauważył Urząd w decyzji o wszczęciu postępowania, wydaje się, że w wyniku tego przewidziano maksymalny okres obowiązywania zwolnień podatkowych, który rozpoczyna się od daty podpisania umowy przed wejściem w życie programu w 2010 r.

3.4. Umowy inwestycyjne

- (20) Władze islandzkie przekazały Urzędowi kopie sześciu niżej wymienionych umów inwestycyjnych:

	Data	Umowa	Projekt
1	30 grudnia 2010 r.	Umowa inwestycyjna z Becromal	Zakład anodowania folii aluminiowej w mieście Akureyri
2	30 grudnia 2010 r.	Umowa inwestycyjna z Thorsil	Produkcja metalu krzemowego w mieście Þorlákshöfn, gmina Ölfus
3	17 lutego 2011 r.	Umowa inwestycyjna z Kísilfélagið	Produkcja metalu krzemowego w Helguvík, gmina Reykjanesbær

⁽⁷⁾ Tłumaczenie Urzędu, tekst dodany dodatkowym rozporządzeniem podkreślono:

„Artykuł 3 – Warunki przyznawania pomocy:

Podczas dokonywania oceny, czy przyznać pomoc na potrzeby nowych projektów inwestycyjnych zgodnie z ustawą nr 99/2010, spełnione muszą być następujące kryteria kumulatywne: [...]

c) realizacji potencjalnego projektu inwestycyjnego nie rozpoczęto przed podpisaniem umowy zgodnie z art. 20 lub zgodnie ze specjalną umową inwestycyjną zawartą przed wejściem w życie ustawy i wykazano, że przyznanie pomocy stanowi warunek wstępny realizacji projektu w Islandii”.

⁽⁸⁾ Tłumaczenie Urzędu, tekst dodany dodatkowym rozporządzeniem podkreślono:

„Artykuł 8 – Pomoc dotycząca podatków i wszelkich innych opłat:

Pomoc regionalna na mocy ustawy nr 99/2010 może być przyznana poprzez obniżenie podatków lub innych opłat publicznych dotyczących danego projektu inwestycyjnego.

Przedsiębiorstwo utworzone dla celów inwestycji początkowych, które spełnia kryteria kumulatywne określone w ustawie nr 99/2010 oraz w niniejszym rozporządzeniu, korzysta z następujących odstępstw podatkowych:

1. Stawka podatku dochodowego przedsiębiorstwa za okres przewidziany w art. 3 nie przekracza stawki podatku dochodowego obowiązującej w momencie zawarcia umowy inwestycyjnej zgodnie z art. 20 lub zgodnie ze specjalną umową inwestycyjną poprzedzającą wejście w życie ustawy”.

⁽⁹⁾ Tłumaczenie Urzędu, tekst dodany dodatkowym rozporządzeniem podkreślono:

„Artykuł 20 – Umowa w sprawie przyznania pomocy:

Jeżeli wnioskodawca akceptuje ofertę Ministra dotyczącą zawarcia umowy w sprawie pomocy, taka umowa jest podpisywana między wnioskodawcą a Ministrem w imieniu organów krajowych, a w stosownych przypadkach w imieniu organów lokalnych, w sprawie przyznania pomocy na projekt inwestycyjny.

Okres obowiązywania umowy w sprawie przyznania pomocy zgodnie z ust. 1 nie może przekraczać 13 lat od daty podpisania umowy, z uwzględnieniem specjalnej umowy inwestycyjnej, w przypadku gdy wcześniej zawarto taką umowę dotyczącą danego projektu. Pomoc przyznana na podstawie art. 9 ustawy nr 99/2010 obowiązuje przez okres 10 lat liczony od daty zaistnienia stosownego zobowiązania podatkowego lub obowiązku uiszczenia odpowiednich opłat na mocy art. 9 ust. 2 ustawy nr 99/2010, trwający jednak nie dłużej niż 13 lat od daty podpisania umowy w sprawie przyznania pomocy, z uwzględnieniem specjalnej umowy inwestycyjnej, w przypadku gdy wcześniej zawarto taką umowę dotyczącą danego projektu. Wartość bieżąca netto szacowanej całkowitej pomocy państwa, która ma zostać przyznana w okresie realizacji umowy inwestycyjnej, jest określona w umowie. Umowa inwestycyjna zawarta na podstawie ustawy nr 99/2010 jest publikowana w Sekcji B Dziennika Urzędowego”.

	Data	Umowa	Projekt
4	27 września 2011 r.	Umowa inwestycyjna z Verne	Centrum danych w gminie Reykjanesbær
5	7 maja 2012 r.	Umowa inwestycyjna z GMR Endurvinnslan	Zakład przerobu stali w Grundartangi, gmina Hvalfjarðarsveit
6	28 stycznia 2013 r.	Umowa inwestycyjna z Marmeti	Zakład przetwórstwa ryb w mieście Sandgerði

4. PODSTAWY DO WSZCZĘCIA FORMALNEGO POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO

- (21) Jeżeli chodzi o zgłoszone zmiany określone w ustawie nr 25/2013, w decyzji o wszczęciu postępowania Urząd wstępnie stwierdził, że zgłoszone zmiany należy sklasyfikować jako nową pomoc, jak określono w części II art. 1 lit. c) protokołu 3. Ponadto zmian tych nie można było sklasyfikować jako zmiany, które można oddzielić od pierwotnego programu. W związku z tym Urząd uznał, że cały program należy uznać za nową pomoc, która wymaga nowego zatwierdzenia, zanim można ją wprowadzić w życie ⁽¹⁰⁾.
- (22) W odniesieniu do niezgłoszonych zmian wprowadzonych w życie dodatkowym rozporządzeniem Urząd wstępnie stwierdził, że niekorzystnie wpłynęły one na wymóg istnienia efektu zachęty określony w pierwotnym programie poprzez rozszerzenie zakresu programu poza to, co zatwierdzono decyzją Urzędu nr 390/10/COL. Wydaje się w szczególności, że w dodatkowym rozporządzeniu umożliwiono przyznawanie pomocy na projekty, których realizację już rozpoczęto przed wejściem programu w życie.
- (23) Urząd zatem wstępnie przyjął, że niezgłoszone zmiany programu miałyby wpływ na ocenę programu dokonaną przez Urząd podczas pierwotnego zatwierdzenia go. W szczególności zmiany wpłynęłyby na dokonaną przez Urząd ocenę efektu zachęty, która jest centralnym elementem w ocenie zgodności pomocy regionalnej z art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG. W rezultacie Urząd wstępnie uznał, że cały program zmieniony dodatkowym rozporządzeniem powinien stanowić nową pomoc zgodnie z częścią II art. 1 protokołu 3 ⁽¹¹⁾.
- (24) W celu dokonania przeglądu stosowania efektu zachęty Urząd zbadał w decyzji o wszczęciu postępowania sposób, w jaki korzystano z programu od momentu jego wejścia w życie w 2010 r. ⁽¹²⁾. W tym kontekście władze islandzkie przekazały Urzędowi szczegółowe informacje dotyczące umów inwestycyjnych, które zawarły – swoim zdaniem – na podstawie programu.
- (25) W odniesieniu do stosowania programu Urząd po przeanalizowaniu umów inwestycyjnych wyraził wątpliwości co do tego, czy stosowanie programu było zgodne z zatwierdzonym programem. Urząd stwierdził, że miał szczególne wątpliwości co do tego, czy postanowienia i mechanizmy w ramach programu były wystarczająco jasne pod względem zapewnienia, aby pomoc była wystarczająco ograniczona i proporcjonalna w celu zapewnienia spełnienia przez nią celów pomocy regionalnej oraz aby nie stanowiła formy pomocy operacyjnej ⁽¹³⁾.
- (26) Urząd ponadto wyraził wątpliwości co do zgodności dodatkowego rozporządzenia z prawem EOG, gdyż rozporządzenie to wydawało się umożliwiać stosowanie programu z mocą wsteczną w odniesieniu do stawki podatku od osób prawnych, jak również pozwalać na to, aby maksymalny okres obowiązywania zwolnień podatkowych obejmował także umowy zawarte przed wejściem programu w życie ⁽¹⁴⁾.

⁽¹⁰⁾ Zob. motywy 42–46.

⁽¹¹⁾ Zob. motyw 50.

⁽¹²⁾ Zob. sekcja 4.2.1.

⁽¹³⁾ Zob. motywy 59–70.

⁽¹⁴⁾ Zob. motywy 72–83.

- (27) W związku z tym Urząd wyraził wątpliwości co do tego, czy program – w stosowanym kształcie i zmieniony dodatkowym rozporządzeniem i ustawą nr 25/2013 – można uznać za zgodny z funkcjonowaniem Porozumienia EOG ⁽¹⁵⁾.
- (28) Ponadto w odniesieniu do umów inwestycyjnych Urząd wyraził wątpliwości co do tego, czy pomoc przyznana w ramach tych umów wchodziła w zakres programu i czy taką pomoc można uznać za zgodną z funkcjonowaniem Porozumienia EOG ⁽¹⁶⁾.

5. UWAGI OTRZYMANE PRZEZ URZĄD

- (29) Pismem z dnia 8 lipca 2013 r. władze islandzkie przedstawiły swoje uwagi dotyczące decyzji Urzędu o wszczęciu postępowania. Władze islandzkie przedłożyły również kopie:
- a) umowy inwestycyjnej między państwem islandzkim a Becromal z dnia 7 lipca 2009 r.;
  - b) umowy inwestycyjnej między państwem islandzkim a Kísilfélagið z dnia 29 maja 2009 r.;
  - c) umowy inwestycyjnej między państwem islandzkim a Verne z dnia 29 maja 2009 r.;
  - d) fragment wiadomości Ríkisútvarpið (islandzkiego publicznego nadawcy radiowo-telewizyjnego) z dnia 4 maja 2012 r., dotyczący statusu projektu Kísilfélagið.
- (30) Dnia 3 października 2013 r. Urząd otrzymał uwagi od przedsiębiorstwa Becromal. Becromal przedłożyło również pismo otrzymane od ministra przemysłu, który sprawował urząd od dnia 24 maja 2007 r. do dnia 10 maja 2009 r., kopie korespondencji elektronicznej z urzędnikami Ministerstwa Przemysłu i biznesplan z 2007 r. Ponadto na życzenie Becromal zorganizowano spotkanie, które odbyło się w Brukseli dnia 29 kwietnia 2014 r., mające na celu omówienie sprawy i wstępnych ustaleń Urzędu.
- (31) Urząd nie otrzymał uwag od innych domniemanych beneficjentów (tj. Verne, Marmeti, Íslenska Kísilfélagið, Endurvinnslan i Thorsil).

5.1. Uwagi władz islandzkich

- (32) Władze islandzkie przedstawiły uwagi na temat dodatkowego rozporządzenia i poszczególnych umów inwestycyjnych.
- (33) Władze islandzkie wyraziły ubolewanie z powodu tego, że żadna z umów inwestycyjnych nie zawierała odniesienia do wartości bieżącej netto przyznanej pomocy oraz że tylko w dwóch z sześciu umów inwestycyjnych (umowach inwestycyjnych z Becromal i z Verne) określono koszt inwestycji dotyczący odnośnych projektów, zgodnie z wymogami zatwierzonego programu. Władze islandzkie zobowiązały się odpowiednio zmienić te umowy i zamieścić w nich stosowne informacje.
- (34) Ponadto władze islandzkie stwierdziły, że respektują wstępną opinię Urzędu, zgodnie z którą niektóre postanowienia umów inwestycyjnych z Kísilfélagið, Thorsil i GMR Endurvinnslan, w których przewiduje się zachęty wykraczające poza zakres przewidziany w ustawie nr 99/2010, oraz możliwość wydłużenia okresu pomocy poza pierwotne 10 lub 13 lat, nie są zgodne z zatwierdzonym programem. Władze islandzkie zobowiązały się zatem zmienić odnośne umowy inwestycyjne i usunąć te postanowienia (zob. sekcja II.5 poniżej).

5.1.1. Dodatkowe rozporządzenie

- (35) Jeżeli chodzi o ocenę Urzędu zawartą w decyzji o wszczęciu postępowania dotyczącą niezgłoszonych zmian programu wprowadzonych dodatkowym rozporządzeniem, władze islandzkie przedstawiły szereg uwag i oświadczeń.

⁽¹⁵⁾ Zob. motyw 85.

⁽¹⁶⁾ Zob. motywy 160–163.

- (36) Władze islandzkie twierdziły, że odniesienie do „specjalnej umowy inwestycyjnej” (dodane dodatkowym rozporządzeniem do art. 3, 8 i 20 rozporządzenia w sprawie zachęt) dotyczy tylko przygotowania projektu inwestycyjnego, który w każdym przypadku musiał spełniać kryteria dotyczące efektu zachęty określone w rozporządzeniu w sprawie zachęt zmienionym dodatkowym rozporządzeniem.
- (37) W swojej decyzji o wszczęciu postępowania Urząd stwierdził, że wydaje się, iż Becromal, Kísilfélagið i Verne podpisały umowy przed wejściem programu w życie.
- (38) W związku z tym władze islandzkie zapewniły, że zmiany wprowadzone w programie dodatkowym rozporządzeniem odnoszą się jedynie do jednej specjalnej umowy inwestycyjnej – umowy zawartej z przedsiębiorstwem Becromal przed zawarciem umowy inwestycyjnej z Becromal dnia 30 grudnia 2010 r. Władze islandzkie oświadczyły, że zmiany nie służyły żadnemu innemu celowi ani nie miały żadnego innego skutku niż umożliwienie realizacji projektu Becromal. Co więcej, władze islandzkie twierdziły, że żadna inna specjalna umowa inwestycyjna nie została ani nie zostanie podpisana, zgodnie ze zmianami wprowadzonymi dodatkowym rozporządzeniem.
- (39) Władze islandzkie oświadczyły zatem, że dodatkowe rozporządzenie nie ma wpływu na umowę inwestycyjną z Kísilfélagið. Twierdziły one, że odpowiednie postanowienia umowy inwestycyjnej z Kísilfélagið różnią się od postanowień umowy inwestycyjnej zawartej pomiędzy Islandią a Kísilfélagið dnia 29 maja 2009 r., która wiązała się ze zwolnieniami od przepisów dotyczących wymiany walutowej. W związku z tym władze islandzkie uznały, że wcześniejszej umowy nie można uważać za „specjalną umowę inwestycyjną” w rozumieniu dodatkowego rozporządzenia. Władze islandzkie dodały w tej kwestii, że w momencie sporządzania niniejszej decyzji nie rozpoczęły się jeszcze prace nad projektem, który miał być przedmiotem wsparcia w ramach umowy inwestycyjnej z Kísilfélagið.
- (40) Podobnie władze islandzkie twierdziły, że dodatkowe rozporządzenie nie ma wpływu na umowę inwestycyjną z Verne, gdyż nie ma żadnej wcześniejszej podpisanej umowy inwestycyjnej z Verne. Według władz islandzkich projekt umowy inwestycyjnej parafowano (ale nie podpisano) dnia 23 października 2009 r. Władze islandzkie stwierdziły zatem, że nie ma żadnej wcześniej podpisanej umowy inwestycyjnej z przedsiębiorstwem Verne, która mogłaby stanowić „specjalną umowę inwestycyjną” w rozumieniu dodatkowego rozporządzenia.

5.1.2. Umowy inwestycyjne

- (41) W swojej decyzji o wszczęciu postępowania Urząd wyraził wątpliwości co do tego, czy umowy inwestycyjne z Verne i z Becromal były zgodne z wymogami programu, ponieważ wydawało się, że prace nad realizacją dwóch projektów rozpoczęto przed wejściem programu w życie w 2010 r. Ponadto Urząd wyraził wątpliwości co do tego, czy w odniesieniu do umowy inwestycyjnej z Kísilfélagið spełnione były niezbędne kryteria dotyczące efektu zachęty. Urząd zauważył jednak również, że w tym czasie nie miał wystarczających informacji na temat statusu tego projektu.
- (42) W odpowiedzi władze islandzkie stwierdziły, że:
- prace budowlane w ramach projektu Becromal rozpoczęto po zawarciu umowy inwestycyjnej dnia 29 maja 2009 r., przed zawarciem umowy inwestycyjnej z Becromal (co nastąpiło dnia 30 grudnia 2010 r.),
  - w momencie przesłania przez władze islandzkie swoich uwag Urzędowi nie rozpoczęto jeszcze realizacji projektu Kísilfélagið; umowa, którą podpisano dnia 29 maja 2009 r., dotyczy zwolnienia z ograniczeń walutowych i nie ma wpływu na stosowanie efektu zachęty,
  - nie ma również związku między umową inwestycyjną z Verne z dnia 27 września 2011 r. a projektem umowy z dnia 23 października 2009 r., którą zgłoszono Urzędowi, ale później wycofano.
- (43) Ponadto władze islandzkie twierdziły, że wszystkie umowy inwestycyjne, z wyjątkiem umowy inwestycyjnej z Becromal, wchodzą w zakres programu zatwierdzonego (a nie zmienionego dodatkowym rozporządzeniem), jeżeli chodzi o przepisy art. 8 rozporządzenia w sprawie zachęt (dotyczącego pomocy związanej z podatkami i

innymi opłatami). W tym celu władze islandzkie oświadczyły, że zmiany wprowadzone dodatkowym rozporządzeniem, które umożliwiają stosowanie stawki podatku od osób prawnych mającej zastosowanie przed rozpoczęciem realizacji programu, zostały przyjęte jedynie na potrzeby uwzględnienia specjalnej umowy inwestycyjnej z Becromal.

- (44) Według władz islandzkich wszystkie projekty były poddane przeglądowi przez Komitet ds. Zachęt, w którego skład wchodzi przedstawiciele wyznaczeni przez Ministerstwo Finansów oraz Ministerstwo Przemysłu i Innowacji. Komitet ocenił, czy każdy z projektów spełnia kryteria kwalifikowalności określone w ustawie nr 99/2010 i w rozporządzeniu w sprawie zachęt. Ponadto według władz islandzkich przed zawarciem jakiegokolwiek umowy agencja Invest in Iceland przeprowadziła analizę kosztów i korzyści w odniesieniu do każdego projektu ⁽¹⁷⁾.
- (45) Władze islandzkie twierdziły, że chociaż umowy inwestycyjne z Kísilfélagið, Thorsil, GMR Endurvinnslan i Marmeti nie zawierają jednoznacznego odniesienia do kosztów inwestycji dotyczących odpowiednich projektów ani określenia całkowitej lub maksymalnej intensywności pomocy, wiążą się z nimi jednak obowiązki ścisłego monitorowania w celu zapewnienia właściwego stosowania zachęt przewidzianych w tych umowach. W umowach przewiduje się również, że „jeżeli okazuje się, że zachęty przewidziane w niniejszej umowie przekroczyły poziomy dozwolony w ustawie nr 99/2010 lub w tej umowie, nadwyżkę odzyskuje się od przedsiębiorstwa i zaprzestaje się dalszego stosowania zachęt” ⁽¹⁸⁾. W związku z tym zdaniem władz islandzkich pomoc przyznawana na podstawie tych umów nie mogła nigdy przekraczać poziomu dozwolonego w ramach programu.
- (46) W odniesieniu do umowy inwestycyjnej z Becromal władze islandzkie są zdania, że przed wejściem programu w życie przedsiębiorstwo Becromal nie podjęło żadnych wiążących decyzji dotyczących przedmiotowej inwestycji. Ponadto przedsiębiorstwo Becromal dotychczas nie podjęło żadnej decyzji w sprawie inwestycji dotyczącej [...]. Jeżeli przedsiębiorstwo Becromal postanowiłoby rozpocząć realizację swojej inwestycji w [...] na podstawie niezależnej oceny i odrębnej decyzji podjętej przez to przedsiębiorstwo, władze islandzkie uważają, że inwestycja ta kwalifikowałaby się do wsparcia w ramach programu, o ile wszystkie niezbędne warunki byłyby spełnione.
- (47) Jeżeli chodzi o umowę inwestycyjną z Verne, władze islandzkie wyraziły pogląd, że przedsiębiorstwo Verne miało zachętę do realizacji projektu wspomnianego w tej umowie w ramach programu, biorąc pod uwagę jego decyzję o wycofaniu się z pierwotnego projektu centrum danych i zatrzymaniu wszelkich robót budowlanych na placu budowy ze względu na kryzys finansowy.
- (48) Ponadto władze islandzkie twierdziły, że umowa inwestycyjna z Verne dotyczy nowego projektu, niezwiązanego z pierwotnym projektem (który od grudnia 2009 r. stał się całkowicie nieaktualny). Władze islandzkie twierdzą, że nowa umowa ma odmienne cechy umowne:
- a) strony są inne;
  - b) nowy podmiot ustanowiony w celu skorzystania z programu otrzymał zastrzyk nowego kapitału;
  - c) potencjalny poziom inwestycji jest niższy;
  - d) umowa dotyczy nowej rozbudowy przestrzeni i infrastruktury centrum danych;
  - e) strony nie są zwolnione ze zobowiązań prawnych, takich jak ograniczenia kontroli kapitału, podatek przemysłowy, opłaty z tytułu budowy dróg itp.; oraz
  - f) w umowie wprowadzono dodatkowe obowiązki dotyczące przeniesienia udziałów.
- (49) Władze islandzkie argumentowały również, że pod względem zapewnianych w ramach tej umowy korzyści wynikających z pomocy państwa zakres umowy inwestycyjnej z Verne z dnia 27 września 2011 r. jest węższy niż zakres umowy z 2009 r. Na przykład stawka podatku dochodowego podlegającego zapłacie jest ustalona na 20 %, a nie 15 %, jak miało to miejsce w umowie z 2009 r. Ponadto czas trwania wynosi 13 (a nie 20) lat, a uprawnienia nadzorcze władz islandzkich są rozszerzone.

⁽¹⁷⁾ Invest in Iceland jest agencją rządową, która udziela inwestorom zagranicznym informacji na temat możliwości inwestycyjnych w Islandii i otoczenia biznesowego. Invest in Iceland gromadzi również dane dotyczące otoczenia biznesowego w Islandii, organizuje wizyty na miejscu i spotkania z potencjalnymi inwestorami, lobbuje na rzecz poprawy warunków dla inwestorów zagranicznych i wpływa na organ ustawodawczy. Invest in Iceland ustanowiono ustawą nr 38/2010 – ustawą o promocji Islandii. Więcej informacji można znaleźć na stronach internetowych: <http://www.invest.is/>

⁽¹⁸⁾ Zob. art. 22.5 umowy inwestycyjnej z Kísilfélagið, art. 21.5 umowy inwestycyjnej z Thorsil, art. 22.5 umowy inwestycyjnej z GMR Endurvinnslan oraz art. 20.5 umowy inwestycyjnej z Marmeti.

- (50) Władze islandzkie uważają zatem, że umowa inwestycyjna z Verne jest w pełni zgodna z warunkami programu.

5.1.3. Zgłoszone zmiany

- (51) W odniesieniu do zgłoszonych zmian programu wynikających z przyjęcia ustawy nr 25/2013 władze islandzkie są zdania, że nie należy ich traktować jako części programu, dopóki Urząd ich nie zaakceptuje. Z uwagi jednak na fakt, że Urząd nie zaakceptował zgłoszonych zmian przed zakończeniem całego programu, nie weszły one w życie.

5.1.4. Proponowane środki

- (52) W odniesieniu do dodatkowego rozporządzenia władze islandzkie wyraziły gotowość wycofania go i uchylecia ze skutkiem natychmiastowym.
- (53) Władze islandzkie zaproponowały następujące środki:
- dane z obliczeń w ramach analizy kosztów i korzyści przeprowadzonej przez agencję Invest in Iceland zostaną wprowadzone do umów inwestycyjnych, a także do wszelkich przyszłych umów;
  - umowy inwestycyjne, a także wszelkie przyszłe umowy, zostaną zmienione tak, aby zapewnić odniesienia do całkowitego pułapu kwalifikowalnych kosztów inwestycji;
  - z umów inwestycyjnych z Kísilfélagið, Verne, GMR Endurvinnslan i Marmeti usunięte zostanie postanowienie, zgodnie z którym „w przypadku wprowadzenia w ustawie nr 99/2010 zmian, które przedsiębiorstwo uważa za zapewniające dalsze zachęty poza tymi już przewidzianymi w ustawie” beneficjenci mają prawo do zmiany swoich umów inwestycyjnych oraz otrzymania „nowych zachęt, które wchodzi w życie z dniem podpisania zmienionej umowy”;
  - z umów inwestycyjnych z Becromal i Thorsil usunięta zostanie klauzula, zgodnie z którą dozwolona jest możliwość wydłużenia okresu pomocy poza maksymalny okres przewidziany w programie.

5.2. Uwagi przedsiębiorstwa Becromal

- (54) Przedsiębiorstwo Becromal twierdziło, że jego umowa inwestycyjna jest zgodna z zasadami zgodności pomocy regionalnej na mocy art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG, a także z wytycznymi Urzędu w sprawie kryteriów dotyczących szczegółowej oceny pomocy regionalnej dla dużych projektów inwestycyjnych („wytyczne w sprawie dużych projektów inwestycyjnych”) ⁽¹⁹⁾. Ponadto przedsiębiorstwo Becromal uważa, że przyznane mu zachęty inwestycyjne są zgodne z zachętami przewidzianymi w programie.
- (55) W szczególności przedsiębiorstwo Becromal stwierdziło, że środki pomocy mają pozytywne skutki: zwiększenie wzrostu gospodarczego, tworzenie nowych miejsc pracy (bezpośrednio i pośrednio), zwiększenie potrzeb w zakresie szkoleń w celu zdobycia konkretnych umiejętności oraz efekt grupowania.
- (56) Becromal uważa również, że pomoc państwa była odpowiednim instrumentem do stworzenia stabilnego środowiska gospodarczego w Islandii i zwiększenia inwestycji zagranicznych.
- (57) Jeżeli chodzi o pojęcie efektu zachęty, Becromal nie zgadza się z zamieszczonym przez Urząd w decyzji o wszczęciu postępowania odniesieniem do wyroku w sprawie Kronoply, na podstawie którego Urząd stwierdził, że może oprzeć swoją ocenę efektu zachęty na odniesieniu do okoliczności o charakterze chronologicznym ⁽²⁰⁾. Jak utrzymuje przedsiębiorstwo Becromal, sprawa ta dotyczyła wykładni poprzednich wytycznych w sprawie pomocy

⁽¹⁹⁾ Dostępne pod adresem: <http://www.eftasurv.int/media/state-aid-guidelines/Part-III—Criteria-for-an-In-depth-Assessment-of-Regional-Aid-to-Large-Investment-Projects.pdf>

⁽²⁰⁾ Sprawa T-162/06 Kronoply, Zb.Orz. 2009, s. II-1, pkt 101.

regionalnej z 1998 r., a od tego czasu analiza spraw dotyczących pomocy państwa uległa zmianie wraz z wprowadzeniem bardziej dopracowanej analizy ekonomicznej ⁽²¹⁾. W związku z tym, oceniając efekt zachęty pomocy, Urząd musi także ocenić gospodarczy charakter pomocy (tj. czy przyczyniła się ona do zmiany w zachowaniu beneficjenta pomocy) ⁽²²⁾.

- (58) Ponadto przedsiębiorstwo Becromal twierdzi, że zakup gruntów lub budynku zakładu nie musi oznaczać początku decyzji inwestycyjnej, ponieważ taką inwestycję można łatwo sprzedać w dowolnym momencie. Zamówienie wyposażenia przeznaczonego specjalnie do konkretnego typu zakładu powinno natomiast stanowić „rozpoczęcie prac” w rozumieniu wytycznych w sprawie pomocy regionalnej. Według przedsiębiorstwa Becromal budowę zakładu rozpoczęto w 2008 r., po złożeniu przez władze islandzkie formalnej oferty dotyczącej zawarcia umowy inwestycyjnej. Becromal twierdzi jednak, że specjalistycznego wyposażenia nie zamówiono do 2009 r., kiedy to negocjacje w sprawie umowy przedwstępnej dotyczącej inwestycji już się zaczęły.
- (59) Ponadto w fazie I projektu Becromal dokonano już inwestycji w wysokości około 76 mln EUR ⁽²³⁾ [...].
- (60) Przedsiębiorstwo Becromal przedłożyło również pismo byłego Ministra Przemysłu z dnia 20 września 2013 r., w którym minister potwierdza, że rząd zgodził się na zawarcie umowy inwestycyjnej z tym przedsiębiorstwem w 2007 r. i że prace nad umową rozpoczęto w 2008 r. W czasie gdy opracowywano umowę inwestycyjną, podjęto decyzję o podpisaniu mniej wiążącej formy umowy inwestycyjnej z Becromal – w charakterze środka tymczasowego do momentu sfinalizowania pełnej umowy – zapewniającej temu przedsiębiorstwu zwolnienia z kontroli kapitału.
- (61) Według przedsiębiorstwa Becromal jego wniosek o zawarcie kompletnej umowy inwestycyjnej w 2009 r. został odrzucony. Zdaniem przedsiębiorstwa Becromal władze islandzkie odmówiły zawarcia z nim umowy inwestycyjnej do czasu ustanowienia programu zachęt inwestycyjnych. Ponadto według przedsiębiorstwa Becromal umowę przedwstępną dotyczącą inwestycji podpisano w 2009 r., aby zapewnić mu zwolnienie z kontroli kapitału. Kompletna umowa inwestycyjna została podpisana dopiero w 2010 r. w wyniku opracowania programu zachęt inwestycyjnych i w rezultacie kryzysu gospodarczego.
- (62) Ponadto przedsiębiorstwo Becromal twierdziło, że nie osiągnięto jeszcze pełnych korzyści z zachęt wynikających z umowy. Zgodnie z przedłożonymi informacjami władze islandzkie nie przyznały jeszcze pomocy szkoleniowej, natomiast kwota pomocy otrzymanej jak dotąd w ramach umowy inwestycyjnej z Becromal wynosi:

Obniżenie składek na ubezpieczenie społeczne o 20 %	[...] EUR
Zwolnienie z akcyz	[...] EUR
Obniżenie opłat skarbowych	[...] EUR
Ogółem	[...] EUR

- (63) Przedsiębiorstwo Becromal stwierdziło ponadto, że środki pomocy nie mają wpływu na wymianę handlową w ramach EOG, ponieważ rynek folii anodowych wykorzystywanych w aluminiowych kondensatorach elektroli-tycznych jest rynkiem globalnym, a największymi konkurentami są przedsiębiorstwa z [...].

II. OCENA

1. ZAKRES OCENY

- (64) W kontekście informacji otrzymanych w ramach formalnego postępowania wyjaśniającego Urząd uważa za stosowne ograniczyć zakres swojej oceny.

⁽²¹⁾ Sprawy połączone C-630/11 P do 633/11 PHGA Srl, ECLI:EU:C:2013:387.

⁽²²⁾ Jak przytoczono w oświadczeniu przedsiębiorstwa Becromal: „Zakup gruntów lub budynku zakładu nie musi oznaczać zatem początku decyzji inwestycyjnej. Taką inwestycję można łatwo sprzedać w dowolnym momencie. Zamówienie wyposażenia przeznaczonego specjalnie do konkretnego typu zakładu stanowi jednak rozpoczęcie prac” (s. 10).

⁽²³⁾ Aby zapoznać się z bardziej szczegółowym opisem projektu Becromal, zob. sekcja II.4 poniżej.

1.1. *Zakończenie programu*

- (65) Program, w formie zatwierdzonej decyzją nr 390/10/COL, zakończył się dnia 31 grudnia 2013 r.
- (66) Zgłoszone zmiany programu (określone w ustawie nr 25/2013) nie weszły w życie, ponieważ nie zostały zatwierdzone przez Urząd przed zakończeniem samego programu. Wynika z tego zatem, że zgłoszone zmiany nie przyniosły korzyści żadnemu z przedsiębiorstw, które podpisały już umowę inwestycyjną z władzami islandzkimi.
- (67) Zakończenie programu oznacza, że w jego ramach nie zostaną zawarte żadne dalsze umowy inwestycyjne.
- (68) Urząd uważa zatem, że formalne postępowanie w sprawie programu, wszczęte na mocy art. 1 decyzji o wszczęciu postępowania, nie jest już konieczne. W związku z tym Urząd zamyka postępowanie w odniesieniu do samego programu, z wyjątkiem tej części postępowania, która dotyczy zmian wprowadzonych dodatkowym rozporządzeniem.
- (69) Jeżeli chodzi o zmiany wprowadzone dodatkowym rozporządzeniem (dotyczące stosowania efektu zachęty w ramach programu, maksymalnej mającej zastosowanie stawki podatku od osób prawnych oraz daty na potrzeby obliczania maksymalnego okresu obowiązywania zwolnień podatkowych dozwolonych w ramach programu), Urząd oceni, (i) czy zmiany te stanowią pomoc państwa, a jeżeli tak, to oceni również (ii) charakter istniejących środków pomocy.

1.2. *Umowa inwestycyjna z Marmeti*

- (70) Umowa inwestycyjna z Marmeti dotyczyła budowy i eksploatacji zakładu przetwórstwa ryb w Sandgerði. Działalność przedsiębiorstwa Marmeti polegała na soleniu i suszeniu owoców morza. Przedsiębiorstwo Marmeti założono w 2012 r. i rozpoczęło ono działalność w lutym 2013 r. Funkcjonowało przez osiem miesięcy i dnia 18 lutego 2014 r. postawiono je w stan upadłości.
- (71) Aby przepisy dotyczące pomocy państwa określone w art. 61–63 Porozumienia EOG miały zastosowanie, pomoc musi zostać przyznana przedsiębiorstwom zaangażowanym w wytwarzanie produktów objętych zakresem produktów ujętym w Porozumieniu EOG. Artykuł 8 ust. 3 Porozumienia EOG stanowi, co następuje:

„Postanowienia niniejszego Porozumienia stosują się, chyba że ustalono inaczej, tylko do:

- a) produktów objętych rozdziałami 25–97 Zharmonizowanego Systemu Oznaczenia i Kodowania Towarów, z wyłączeniem produktów wymienionych w Protokole 2;
- b) produktów wyszczególnionych w Protokole 3, podlegających szczególnym uzgodnieniom określonym w tym Protokole”.
- (72) W art. 8 ust. 3 Porozumienia EOG ograniczono zatem zakres przedmiotowy stosowania Porozumienia EOG do wyżej wspomnianych produktów, chyba że w Porozumieniu EOG przewidziano inaczej. Ryby i produkty rybołówstwa, o ile nie są objęte rozdziałami 25–97 Zharmonizowanego Systemu Oznaczenia i Kodowania Towarów (HS) lub są wyszczególnione w protokole 3, nie wchodzą w ogólny zakres stosowania Porozumienia EOG. Chociaż art. 4 protokołu 9 do Porozumienia EOG stanowi, że wszelka pomoc „[...] przyznana przy użyciu zasobów państwowych dla sektora rybołówstwa, która zakłóca konkurencję, zostaje zniesiona”, kompetencje do oceny pomocy państwa na rzecz sektora rybołówstwa spoczywają na umawiających się stronach Porozumienia EOG ⁽²⁴⁾.
- (73) Urząd jest zdania, że produkty wytwarzane przez przedsiębiorstwo Marmeti wchodziły w zakres rozdziałów 03, 05, 15, 16 i 23 Zharmonizowanego Systemu Oznaczenia i Kodowania Towarów (HS), a zatem nie wchodziły w zakres produktów ujętych w Porozumieniu EOG. Urząd nie ma zatem kompetencji do oceny potencjalnej pomocy przyznanej w ramach umowy inwestycyjnej z Marmeti.
- (74) W świetle powyższego Urząd zamyka postępowanie w sprawie umowy inwestycyjnej z Marmeti.

⁽²⁴⁾ Aby zapoznać się z dalszą analizą zakresu materialnego produktów objętych Porozumieniem EOG i kompetencji Urzędu w dziedzinie pomocy państwa, zob. decyzja Urzędu Nadzoru EFTA 176/05/COL w sprawie domniemanej pomocy państwa dla sektora rybołówstwa, dostępna pod adresem: <http://www.eftasurv.int/?1=1&showLinkId=10276&1=1>

1.3. Wniosek

- (75) W związku z powyższym Urząd ograniczył swoją ocenę do zmian programu wprowadzonych dodatkowym rozporządzeniem oraz wpływu tych zmian na umowy inwestycyjne podpisane z Becromal, Kísilfélagið, Verne, Thorsil i GMR Endurvinnslan („pięć umów inwestycyjnych”).

2. ISTNIENIE POMOCY PAŃSTWA

2.1. Pomoc państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG

- (76) Artykuł 61 ust. 1 Porozumienia EOG stanowi, co następuje:

„Z zastrzeżeniem innych postanowień niniejszego Porozumienia, wszelka pomoc przyznawana przez państwa członkowskie WE, państwa EFTA lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z funkcjonowaniem niniejszego Porozumienia w zakresie, w jakim wpływa na handel między Umawiającymi się Stronami”.

- (77) W dalszej części niniejszej decyzji Urząd oceni, czy kryteria istnienia pomocy państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG są spełnione w odniesieniu do (i) programu zmienionego dodatkowym rozporządzeniem; oraz (ii) pięciu umów inwestycyjnych.

2.2. Istnienie zasobów państwowych

- (78) Aby korzyść została uznana za pomoc państwa, musi ona być przyznana przez państwo lub przy użyciu zasobów państwowych. Do celów zasad pomocy państwa termin „państwowy” obejmuje także organy regionalne i lokalne ⁽²⁵⁾. Uszczuplenie dochodów podatkowych jest równoważne zużyciu zasobów państwowych w formie wydatków finansowych, a wsparcie ze strony państwa może zostać przyznane zarówno poprzez przepisy podatkowe stanowiące część ustawodawstwa, jak i poprzez praktyki organów podatkowych ⁽²⁶⁾. Obniżenie podstawy opodatkowania lub całkowite lub częściowe obniżenie kwoty podatków lub opłat wiąże się z uszczupleniem dochodów, a zatem jest równoważne zużyciu zasobów państwowych w formie wydatków finansowych.

2.2.1. Program zmieniony dodatkowym rozporządzeniem

- (79) W decyzji nr 390/10/COL Urząd stwierdził, że program stanowił przekazanie zasobów państwowych. Zmiany wprowadzone dodatkowym rozporządzeniem nie wpływają na ten wniosek.

2.2.2. Pięć umów inwestycyjnych

- (80) W szczególności pięć umów inwestycyjnych zawierało następujące odstępstwa od podatków i opłat:
- a) maksymalna stawka podatku od osób prawnych podlegającego zapłacie w przypadku przedsiębiorstwa inwestującego w odnośny projekt została ustalona na poziomie stawki mającej zastosowanie w momencie podpisania umowy między przedsiębiorstwem a Ministerstwem Przemysłu;
  - b) przyznano odstępstwa od przepisów dotyczących odpisu aktualizującego wartość:
    - (i) odpis aktualizujący wartość do zerowej wartości końcowej zamiast ustawowego podatku dochodowego w wysokości 10 %, który przewidziano w ustawie nr 90/2003; oraz
    - (ii) możliwość, aby w roku wprowadzenia aktywów do obrotu beneficjent zdecydował się na dokonanie odpisu aktualizującego wartość tych aktywów przy proporcjonalnym współczynniku rocznego odpisu aktualizującego wartość zamiast odpisu aktualizującego wartość za pełny rok, co jest wymagane w art. 34 ustawy nr 90/2003;

⁽²⁵⁾ Sprawa 248/84, Niemcy przeciwko Komisji, Rec. 1987, s. 4013, pkt 17.

⁽²⁶⁾ Zob. pkt 3 wytycznych Urzędu dotyczących opodatkowania przedsiębiorstw.

- c) przyznano zwolnienia z podatków przemysłowych określonych w ustawie nr 134/1992 oraz z opłat rynkowych określonych w ustawie nr 160/2002;
  - d) wysokość opłaty skarbowej od dokumentów dotyczących inwestycji ustalono na poziomie 0,15 % zamiast ustawowej opłaty skarbowej przewidzianej w ustawie nr 36/1978;
  - e) przyznano zwolnienia z opłaty z tytułu kontroli bezpieczeństwa instalacji elektrycznej określonej w art. 14 ust. 1 pkt 1, 4 i 5 ustawy nr 146/1996;
  - f) stawkę gminnego podatku od nieruchomości ustalono na poziomie o 30 % niższym od maksymalnej stawki przewidzianej w rozdziale II ustawy nr 4/1995;
  - g) wysokość składki na powszechne ubezpieczenie społeczne ustalono na poziomie o 20 % niższym od przewidzianego w art. 2 ust. 3 ustawy nr 113/1990;
  - h) przyznano zwolnienia z należności celnych na podstawie ustawy nr 88/2005 oraz z akcyzy na podstawie ustawy nr 97/1987.
- (81) Ponadto preambuła do umowy inwestycyjnej z Kísilfélagið zawiera odniesienie do umowy między Kísilfélagið, gminą Reykjanesbær i przedsiębiorstwem Harbour Fund w sprawie licencji i opłat związanych z projektem, w tym zasad dotyczących podatku od majątku i dzierżawy gruntów ⁽²⁷⁾. Dzierżawa gruntów lub majątku poniżej ceny rynkowej wiąże się z uszczupleniem dochodów, a zatem stanowi przekazanie zasobów państwowych.
- (82) W związku z powyższym Urząd stwierdza, że w pięciu umowach inwestycyjnych zasoby państwowe również są zaangażowane.

2.3. Sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów

2.3.1. Program zmieniony dodatkowym rozporządzeniem

- (83) W decyzji nr 390/10/COL Urząd stwierdził, że program był selektywny pod tym względem, że wyłącznie przedsiębiorstwa inwestujące w określonych regionach Islandii w celu uzyskania pomocy na mocy art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG mogły uzyskać na tej podstawie pomoc. Urząd stwierdził również, że program umożliwiłby zwolnienie beneficjentów z części kosztów, które w normalnych warunkach musieliby ponieść sami w ramach swojej działalności gospodarczej. Koszty te obejmowały zapłatę mającej zastosowanie w danym czasie stawki podatku od osób prawnych, standardowego gminnego podatku od nieruchomości oraz mającej zastosowanie składki na powszechne ubezpieczenie społeczne.
- (84) Urząd przyjmuje argument władz islandzkich, zgodnie z którym zmiany w programie wprowadzone dodatkowym rozporządzeniem rozszerzają korzyści przyznane w ramach programu na przedsiębiorstwo Becromal. Zmiany wprowadzone dodatkowym rozporządzeniem stanowią zatem środek o charakterze selektywnym, ponieważ dotyczą jednego określonego przedsiębiorstwa.
- (85) W związku z tym Urząd stwierdza, że dodatkowe rozporządzenie sprzyja niektórym przedsiębiorstwom i produkcji niektórych towarów w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG.

2.3.2. Pięć umów inwestycyjnych

- (86) Podobnie beneficjenci pięciu umów inwestycyjnych są pojedynczymi przedsiębiorstwami, a zatem środki mają charakter selektywny.
- (87) Definicja pomocy jest szersza niż definicja dotacji, ponieważ obejmuje nie tylko świadczenia pozytywne, takie jak same dotacje, ale również środki państwa, które w różnej formie zmniejszają zwykłe obciążenia budżetu przedsiębiorstwa i które przez to, mimo że nie są dotacjami w ścisłym znaczeniu tego słowa, mają taki sam charakter i

⁽²⁷⁾ Sprzedaż i dzierżawa gruntów przez państwo poniżej wartości rynkowej była jednym z środków pomocy przewidzianych w programie, zob. sekcja I.2.5.2.6 i sekcja I.2.5.3 decyzji nr 390/10/COL.

identyczne skutki ⁽²⁸⁾. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem środek, za pomocą którego władze publiczne przyznają niektórym przedsiębiorstwom zwolnienie z podatku i który, mimo że nie wiąże się z przeniesieniem zasobów państwowych, powoduje, że beneficjenci objęci zwolnieniem znajdują się w sytuacji finansowej, która jest korzystniejsza od sytuacji innych podatników, stanowi pomoc udzieloną przez państwo lub z zasobów państwowych ⁽²⁹⁾.

- (88) Pięć umów inwestycyjnych umożliwiło zwolnienie beneficjentów z części kosztów, które w normalnych warunkach musieliby ponieść sami w ramach swojej działalności gospodarczej, takich jak zapłata mającej zastosowanie w danym czasie stawki podatku od osób prawnych, standardowego gminnego podatku od nieruchomości oraz mającej zastosowanie składki na powszechne ubezpieczenie społeczne.
- (89) W związku z tym Urząd stwierdza, że pięć umów inwestycyjnych sprzyja niektórym przedsiębiorstwom i produkcji niektórych towarów w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG.

2.4. Zakłócenie konkurencji oraz wpływ na wymianę handlową między umawiającymi się stronami

- (90) Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem w celu zakwalifikowania środka krajowego jako pomocy państwa nie jest konieczne stwierdzenie faktycznego wpływu pomocy na wymianę handlową między umawiającymi się stronami i rzeczywistego zakłócenia konkurencji, lecz jedynie zbadanie, czy pomoc może mieć wpływ na tę wymianę handlową i zakłócać konkurencję ⁽³⁰⁾.
- (91) Co więcej, gdy pomoc przyznana przez państwo EFTA powoduje wzmocnienie pozycji przedsiębiorstwa w porównaniu z innymi przedsiębiorstwami konkurencyjnymi w wymianie handlowej w ramach EOG, należy uznać, że ma ona wpływ na tę wymianę ⁽³¹⁾.

2.4.1. Program zmieniony dodatkowym rozporządzeniem

- (92) W decyzji 390/10/COL Urząd stwierdził, że program przyczynił się do poprawy sytuacji konkurencyjnej wspieranych przedsiębiorstw w kwalifikujących się regionach w porównaniu z ich rzeczywistymi lub potencjalnymi konkurentami w EOG. Zmiany wprowadzone dodatkowym rozporządzeniem nie wpływają na ten wniosek.

2.4.2. Pięć umów inwestycyjnych

- (93) Umowa inwestycyjna z Becromal powoduje poprawę sytuacji konkurencyjnej Becromal w stosunku do innych producentów anodowych folii aluminiowych do kondensatorów elektrolitycznych. Jak potwierdziło przedsiębiorstwo Becromal, rynek folii anodowych wykorzystywanych w aluminiowych kondensatorach elektrolitycznych jest rynkiem globalnym, a do klientów Becromal zaliczają się przedsiębiorstwa z [...] i [...]. W związku z tym fakt, że największymi konkurentami Becromal są przedsiębiorstwa z [...], nie oznacza, że nie istnieje wpływ na wymianę handlową w EOG.
- (94) Umowa inwestycyjna z Verne powoduje poprawę sytuacji konkurencyjnej Verne w stosunku do innych centrów danych utworzonych w Islandii. Ponadto Verne prowadzi globalne wielkoskalowe centrum danych, którego usługi będą dostępne dla klientów w obrębie EOG i na rynku światowym.
- (95) Umowa inwestycyjna z Kísilfélagið powoduje poprawę sytuacji konkurencyjnej Kísilfélagið w stosunku do innych producentów krzemu metalurgicznego i pyłu krzemowego. Rynek krzemu metalurgicznego i pyłu krzemowego jest rynkiem globalnym.
- (96) Umowa inwestycyjna z Thorsil powoduje poprawę sytuacji konkurencyjnej Thorsil w stosunku do innych producentów metalu krzemowego. Jak stwierdzono w preambule do umowy inwestycyjnej z Thorsil, projekt podjęto między innymi w celu zaspokojenia rosnącego zapotrzebowania na metal krzemowy w Europie i Ameryce Północnej.

⁽²⁸⁾ Zob. w szczególności sprawa C-143/99 *Adria-Wien Pipeline i Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, Rec. 2001, s. I-8365, pkt 38; sprawa C-501/00 *Hiszpania przeciwko Komisji*, Zb.Orz. 2004, s. I-6717, pkt 90; oraz sprawa C-66/02 *Włochy przeciwko Komisji*, Zb.Orz. 2005, s. I-10901, pkt 77.

⁽²⁹⁾ Zob. podobnie sprawa C-387/92 *Banco Exterior de España*, Rec. 1994, s. I-877, pkt 14, oraz sprawa C-222/04 *Cassa di Risparmio di Firenze i in.*, Zb.Orz. 2006, s. I-289, pkt 132.

⁽³⁰⁾ *Cassa di Risparmio di Firenze*, pkt 140.

⁽³¹⁾ *Ibid.*, pkt 141.

- (97) Umowa inwestycyjna z GMR Endurvinnslan powoduje poprawę sytuacji konkurencyjnej GMR Endurvinnslan w stosunku do innych przedsiębiorstw w sektorze recyklingu stali i producentów stali. Przedsiębiorstwo to zamierza wywozić większość swoich produktów do nabywców z sektora budowlanego ⁽³²⁾.
- (98) Urząd stwierdza zatem, że pięć umów inwestycyjnych powoduje poprawę sytuacji konkurencyjnej wspieranych przedsiębiorstw w kwalifikujących się regionach w porównaniu z ich rzeczywistymi lub potencjalnymi konkurentami w EOG.

2.5. Wniosek

- (99) W oparciu o powyższe ustalenia Urząd stwierdza, że zmiany wprowadzone dodatkowym rozporządzeniem oraz pięć umów inwestycyjnych stanowią pomoc państwa rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG.

3. ZMIANY WYNIKAJĄCE Z DODATKOWEGO ROZPORZĄDZENIA – NOWY ŚRODEK POMOCY

3.1. Istotna zmiana programu

- (100) W swojej decyzji o wszczęciu postępowania Urząd wyraził wątpliwości co do tego, czy pomoc na mocy umów inwestycyjnych była przyznana w ramach programu, ponieważ na pierwszy rzut oka wydaje się, że na umowy te wpływ miały zmiany w programie wprowadzone dodatkowym rozporządzeniem.
- (101) Na mocy części II art. 1 lit. c) protokołu 3 „zmiany istniejącej pomocy” należy uznać za nową pomoc. Zgodnie z art. 4 ust. 1 decyzji Urzędu nr 195/04/COL w sprawie przepisów wykonawczych, o których mowa w art. 27 w części II protokołu 3 („decyzja w sprawie przepisów wykonawczych”) „[...] zmiana w istniejącej pomocy to jakkolwiek zmiana, inna niż poprawki o charakterze czysto formalnym lub administracyjnym, które nie mogą mieć wpływu na ocenę zgodności środka pomocy ze wspólnym rynkiem”. W związku z tym zmiany, które nie dotyczą istoty pomocy, nie wpływają na sposób klasyfikowania danego środka.
- (102) Zmiany wprowadzone dodatkowym rozporządzeniem umożliwiają przyznawanie pomocy na projekty, których realizację rozpoczęto przed przyznaniem pomocy, a nawet przed wejściem programu w życie.
- (103) Zmiany wprowadzone dodatkowym rozporządzeniem zmieniają podstawowe cechy programu. W szczególności z programu usunięto wymóg dotyczący istnienia efektu zachęty. Wymóg ten stanowił zasadniczą część oceny zgodności środków pomocy przyznawanych w ramach programu w pierwotnie zatwierdzonym kształcie (opisanym w decyzji nr 390/10/COL).
- (104) W związku z tym Urząd jest zdania, że zmiany wprowadzone w programie dodatkowym rozporządzeniem stanowią istotną zmianę zatwierdzonego programu.
- (105) Zważywszy, że na mocy części II art. 1 lit. c) protokołu 3 zmiany istniejącej pomocy należy uznać za nową pomoc, powstaje pytanie, czy jako nową pomoc należy sklasyfikować zmienioną istniejącą pomoc czy tylko zmiany. W wyroku w sprawie Gibraltar Sąd orzekł, że:

„[...] pierwotny program przekształca się w nowy program pomocy jedynie w przypadku, w którym zmiana ta ma wpływ na istotę programu pierwotnego. W sytuacji, w której nowy element jest w oczywisty sposób możliwy do oddzielenia od programu początkowego, nie dochodzi do istotnej zmiany istniejącego programu” ⁽³³⁾.

- (106) W konsekwencji Urząd musi ocenić czy zmiany wprowadzone dodatkowym rozporządzeniem można oddzielić od programu początkowego. Jeżeli tak, wówczas zmiany jako takie stanowią nową pomoc, a zatem trzeba je poddać ocenie w świetle art. 61 ust. 3 lit. c) wytycznych Urzędu w sprawie pomocy regionalnej na lata 2007–2013 („wytyczne z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej”) ⁽³⁴⁾.

⁽³²⁾ Zob. http://www.mbl.is/vidskipti/frettir/2012/03/31/ny_verksmidja_opnud_i_byrjun_naesta_ars/

⁽³³⁾ Sprawy połączone T-195/01 i T-207/01 Rząd Gibraltaru przeciwko Komisji, Zb.Orz. 2002, s. II-2309, pkt 109.

⁽³⁴⁾ Dostępne pod adresem: <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>

3.2. *Zmiany, które można oddzielić od programu*

- (107) Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem zmianę istniejącego programu pomocy, która rozszerza jego zakres o nową kategorię beneficjentów, można w oczywisty sposób oddzielić od programu początkowego, ponieważ zastosowanie istniejącego programu pomocy do nowej kategorii beneficjentów nie wpływa na ocenę zgodności programu początkowego ⁽³⁵⁾.
- (108) Artykuł 3 lit. c) rozporządzenia w sprawie zachęt w zmienionym brzmieniu stanowi, że pomoc może zostać przyznana również na projekt, którego realizację rozpoczęto po zawarciu specjalnej umowy inwestycyjnej i przed wejściem w życie dodatkowego rozporządzenia. Poprzez tę zmianę rozszerzono zakres programu poza zatwierdzony decyzją Urzędu nr 390/10/COL, ponieważ umożliwiła ona przyznawanie pomocy na projekty, których realizację rozpoczęto przed wejściem programu w życie, a które wskutek tego nie spełniałyby warunku testu dotyczącego istnienia efektu zachęty określonego w zatwierdzonym programie. W dodatkowym rozporządzeniu udostępniono zatem program nowej kategorii beneficjentów. Ponadto Urząd jest zdania, że zmiany w art. 8 i 20 rozporządzenia w sprawie zachęt, tj. obniżenie referencyjnej stawki podatku od osób prawnych i wydłużenie maksymalnego okresu obowiązywania zwolnień podatkowych, wprowadzono dodatkowym rozporządzeniem wyłącznie z uwagi na korzyści dla tej nowej kategorii beneficjentów. Ci nowi beneficjenci mogą zatem uzyskać pomoc większą niż była dopuszczalna w ramach zatwierdzonego programu. Tym samym zmiany w programie są ze sobą zasadniczo powiązane. Zmiany te nie mają jednak wpływu na zgodność poszczególnych środków zatwierdzonych już w ramach programu.
- (109) Urząd uważa zatem zmiany wprowadzone dodatkowym rozporządzeniem za zmianę, która jest w oczywisty sposób możliwa do oddzielenia od programu początkowego. W związku z tym Urząd jest zdania, że przedmiotowe zmiany w programie stanowią nowy środek pomocy. Ponadto wynika z tego, że wszelka pomoc przyznana na podstawie dodatkowego rozporządzenia również będzie uznawana za nową pomoc.

3.3. *Zgodność nowego środka pomocy*

- (110) Urząd przystępuje zatem do oceny zgodności zmian w programie wprowadzonych dodatkowym rozporządzeniem.
- (111) W swojej decyzji nr 390/10/COL zatwierdzającej program Urząd stwierdził, że:
- „Program wyklucza możliwość przyznania pomocy na projekty, których realizację rozpoczęto przed zawarciem umowy z władzami islandzkimi zgodnie z art. 21 ustawy o zachętach” ⁽³⁶⁾.
- (112) Co więcej, w tej decyzji Urząd odniósł się do stwierdzeń władz islandzkich dotyczących efektu zachęty wynikającego z programu:
- „Ponadto żadna pomoc nie zostanie przyznana w ramach programu na projekty, których realizację rozpoczęto przed podpisaniem między państwem a beneficjentem umowy w sprawie przyznania pomocy. Władze islandzkie potwierdziły, że w ramach programu wykluczone jest przyznawanie pomocy na projekty, których realizacja rozpoczęła się przed datą publikacji ostatecznej wersji tekstu programu zgodnie z pkt 93 *in fine* wytycznych w sprawie pomocy regionalnej” ⁽³⁷⁾.
- (113) Wymogi i metoda weryfikacji istnienia efektu zachęty pomocy, przewidziane w wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej, stanowiły konieczny warunek zatwierdzenia programu przez Urząd. Wprowadzenie dodatkowym rozporządzeniem nowego tekstu w brzmieniu „lub zgodnie ze specjalną umową inwestycyjną zawartą przed wejściem w życie ustawy” do art. 3 rozporządzenia w sprawie zachęt umożliwia przyznawanie pomocy na projekty, których realizację rozpoczęto przed wejściem programu w życie.
- (114) Ponadto zmiana wprowadzona dodatkowym rozporządzeniem do art. 8 rozporządzenia w sprawie zachęt polega na zmianie referencyjnej stawki podatku od osób prawnych, która może być gwarantowana beneficjentowi jako maksymalna stawka podatkowa. W zmienionej wersji tego artykułu stawką referencyjną w przypadku „specjalnej umowy inwestycyjnej” jest stawka podatku od osób prawnych obowiązująca w określonym momencie przed

⁽³⁵⁾ Zob. sprawa T-189/03 ASM Brescia przeciwko Komisji, Zb.Orz. 2009, s. II-1831, pkt 106, oraz sprawa T-151/11 Telefónica de España i Telefónica Móviles España przeciwko Komisji [dotychczas nieopublikowana], pkt 64.

⁽³⁶⁾ Sekcja I. 2.13.

⁽³⁷⁾ Sekcja II.3.6.

wejściem programu w życie. Na mocy pierwotnej wersji tego artykułu stawką referencyjną byłaby stawka podatkowa obowiązująca w chwili podpisania umowy inwestycyjnej w ramach programu. Urząd jest zdania, że dodatkowe rozporządzenie zmienia warunki przyznawania pomocy wszelkim nowym beneficjentom, którzy zostali objęci zakresem programu wskutek zmian wprowadzonych dodatkowym rozporządzeniem.

- (115) Ponadto we wprowadzonych dodatkowym rozporządzeniem zmianach w art. 20 rozporządzenia w sprawie zachęt przewiduje się maksymalny okres obowiązywania zwolnień podatkowych, który rozpoczyna się od daty podpisania umowy przed wejściem w życie programu w 2010 r. Zmiany te powodują również zmianę warunków przyznawania pomocy wszelkim nowym beneficjentom, którzy zostali objęci zakresem programu wskutek zmian wprowadzonych dodatkowym rozporządzeniem.
- (116) Urząd jest zdania, że zmiany wprowadzone dodatkowym rozporządzeniem podważają wymóg testu dotyczącego istnienia efektu zachęty określony w art. 5 ustawy nr 99/2010, zatwierdzony przez Urząd. Ponadto zmiany te sprawiają, że wymóg dotyczący istnienia efektu zachęty określony w pierwotnym programie uległ zmianie w takim stopniu, że warunki efektu zachęty opisane w pkt 30 wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej ⁽³⁸⁾ nie są już dłużej spełniane.
- (117) Urząd stwierdza zatem, że zmiany wprowadzone dodatkowym rozporządzeniem w art. 3, 8 i 20 programu stanowią nową pomoc, która jest niezgodna z funkcjonowaniem Porozumienia EOG w rozumieniu jego art. 61 ust. 3 lit. c) oraz z wytycznymi z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej.
- (118) Wynika z tego, że wszelka pomoc przyznana na podstawie zmian wprowadzonych dodatkowym rozporządzeniem również jest niezgodna z funkcjonowaniem Porozumienia EOG na podstawie jego art. 61 ust. 3 lit. c) oraz z wytycznymi z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej.
- (119) W dalszej części niniejszej decyzji Urząd zbadał pięć umów inwestycyjnych.

4. UMOWA INWESTYCYJNA Z BECROMAL

4.1. Skutek dodatkowego rozporządzenia

- (120) Umowa inwestycyjna z Becromal dotyczy inwestycji w zakład anodowania folii aluminiowej, który ma zostać zbudowany w mieście Akureyri w dwóch etapach. Pierwszy etap miał zakończyć się do końca marca 2011 r., a drugi etap – do końca 2014 r., przy czym całkowity koszt inwestycji wynosił w przybliżeniu 117,25 mln EUR ⁽³⁹⁾.
- (121) W sekcjach D, H i I preambuły do umowy inwestycyjnej z Becromal wspomniano o wcześniejszej umowie inwestycyjnej dotyczącej tego samego projektu, którą te same strony zawarły dnia 7 lipca 2009 r.
- (122) Jak wspomniano wcześniej, władze islandzkie stwierdziły, że dodatkowe rozporządzenie przyjęte w celu rozszerzenia programu o projekt Becromal. Ich zdaniem umożliwienie przedsiębiorstwu Becromal wnioskowania o zachęty w ramach programu było konieczne, aby władze islandzkie wywiązały się ze swoich zobowiązań umownych z Becromal.
- (123) Aby rozszerzyć program o projekt Becromal, dodatkowym rozporządzeniem dodano zatem do rozporządzenia w sprawie zachęt odniesienia do „specjalnej umowy inwestycyjnej zawartej przed wejściem w życie ustawy”. W związku z powyższym przedsiębiorstwo Becromal mogłoby spełnić wymóg testu dotyczącego istnienia efektu zachęty określony w programie wyłącznie ze względu na zmiany wprowadzone dodatkowym rozporządzeniem.

⁽³⁸⁾ Pkt 30 stanowi: „Istotne jest zagwarantowanie, aby pomoc regionalna stanowiła zachętę do podejmowania inwestycji, które w przeciwnym razie nie zostałyby zrealizowane w regionach objętych pomocą. Zatem pomoc może zostać udzielona w ramach programów pomocy wyłącznie wtedy, gdy beneficjent przed rozpoczęciem prac nad realizacją projektu złożył wniosek o przyznanie pomocy, a organ odpowiedzialny za zarządzanie programem potwierdził następnie na piśmie, że projekt, z zastrzeżeniem szczegółowej weryfikacji wniosku, zasadniczo kwalifikuje się do pomocy, ponieważ spełnia kryteria określone w programie”.

⁽³⁹⁾ Zob. pkt 93–95 decyzji o wszczęciu postępowania.

- (124) Urząd stwierdził już, że zmiany wprowadzone w programie dodatkowym rozporządzeniem stanowią nową pomoc, którą można oddzielić od programu. Wynika z tego, że pomoc przyznana na mocy umowy inwestycyjnej z Becromal również stanowi nową pomoc, ponieważ umowę tę zawarto w ramach rozporządzenia w sprawie zachęty, którego zakres zmieniono dodatkowym rozporządzeniem.
- (125) Urząd stwierdził już, że wszelka pomoc przyznana na podstawie zmian wprowadzonych dodatkowym rozporządzeniem stanowi nową pomocą, która jest niezgodna z Porozumieniem EOG. Wynika z tego, że również umowa inwestycyjna z Becromal stanowi pomoc niezgodną z funkcjonowaniem Porozumienia EOG, ponieważ nie spełnia wymogu testu dotyczącego istnienia efektu zachęty określonego w zatwierdzonym programie, a zatem nie może wchodzić w jego zakres.
- (126) W celu zachowania kompletności oraz aby odnieść się do argumentów przedstawionych przez przedsiębiorstwo Becromal i władze islandzkie, Urząd ocenił jednakże umowę inwestycyjną z Becromal jako środek *ad hoc*. W tym celu Urząd odwołuje się do wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej, a w szczególności określonego w nich wymogu dotyczącego istnienia efektu zachęty.

4.2. *Efekt zachęty*

- (127) Jak zauważono powyżej, umowa inwestycyjna z Becromal zawiera odniesienia do wcześniejszej umowy z dnia 7 lipca 2009 r. Obie umowy stanowią część tego samego projektu, który Urząd uznaje za stanowiący „jednostkowy projekt inwestycyjny” w rozumieniu pkt 49 wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej i przypisu 47 do tego punktu.
- (128) Zgodnie z pkt 30 wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej istnienie efektu zachęty jest koniecznym warunkiem zgodności:

„Istotne jest zagwarantowanie, aby pomoc regionalna stanowiła rzeczywistą zachętę do podejmowania inwestycji, które w przeciwnym razie nie zostałyby zrealizowane w regionach objętych pomocą. W związku z tym pomoc może zostać przyznana w ramach programów pomocy wyłącznie wtedy, gdy beneficjent przed rozpoczęciem prac nad realizacją projektu złożył wniosek o przyznanie pomocy, a organ odpowiedzialny za zarządzanie programem potwierdził następnie na piśmie, że projekt, z zastrzeżeniem szczegółowej weryfikacji, zasadniczo kwalifikuje się do objęcia pomocą, ponieważ spełnia kryteria określone w programie. Wszystkie programy pomocy muszą zawierać wyraźne odniesienie do obydwu powyższych warunków. W przypadku pomocy *ad hoc* właściwy organ, przed rozpoczęciem prac nad realizacją projektu, musi wydać list intencyjny w sprawie przyznania pomocy uzależniający je od zatwierdzenia środka przez Urząd. Jeśli prace rozpoczną się zanim warunki określone w niniejszym ustępie zostaną spełnione, projekt w całości nie będzie kwalifikował się do objęcia pomocą”.

- (129) Zgodnie z praktyką decyzyjną Komisji Europejskiej i Urzędu list intencyjny w rozumieniu wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej można opisać jako „dokument, który można uznać za jednoznacznie przyznający [przedsiębiorstwu] pomoc na inwestycję”⁽⁴⁰⁾. Ponadto zgodnie z pkt 30 wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej taki list intencyjny należy przesłać Urzędowi do zatwierdzenia przed przyznaniem pomocy.
- (130) Celem pkt 30 wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej jest umożliwienie Urzędowi ustalenia, czy pomoc na inwestycję ma wystarczający efekt zachęty, bez potrzeby przeprowadzania pełnej analizy okoliczności gospodarczych decyzji inwestycyjnej beneficjenta w momencie podejmowania tej decyzji⁽⁴¹⁾. Jeżeli takie gwarancje nie zostaną udzielone, a prace rozpoczną się, „projekt w całości nie będzie kwalifikował się do objęcia pomocą”, tj. projekt jako taki nie będzie kwalifikował się do przyznania pomocy. Tym samym, jak potwierdził Sąd w wyroku w sprawie Kronoply, Urząd może oprzeć swoją ocenę efektu zachęty na odniesieniu do okoliczności o charakterze chronologicznym⁽⁴²⁾.

⁽⁴⁰⁾ Sprawa C 8/2009 Fri-El Acerra S.r.l. (Włochy), pkt 40. Zob. również decyzja Komisji 2011/110/UE z dnia 15 września 2010 r. w sprawie pomocy państwa, której Włochy zamierzają udzielić na rzecz Fri-El Acerra Srl (sprawy C 8/09 (ex N 357/08)) (Dz.U. L 46 z 19.2.2011, s. 28) oraz decyzja Urzędu nr 418/10/COL o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego w sprawie pomocy regionalnej związanej z budową Verne Data Centre, sekcja II.3.1.

⁽⁴¹⁾ Zob. sprawa T-162/06 Kronoply, Zb.Orz. 2009, s. II-1, pkt 81: „Jak wskazano w motywie 30 decyzji, zadaniem testu, o którym mowa w pkt 4.2 wytycznych, jest sprawdzenie istnienia efektu zachęty bez nadmiernego opóźniania inwestycji poprzez przeprowadzanie obszernej analizy wszystkich ekonomicznych aspektów decyzji inwestycyjnej beneficjenta pomocy, gdyż analiza taka mogłaby okazać się niezwykle trudna lub czasochłonna. Taki cel testu wyjaśnia, dlaczego samo stwierdzenie, że wniosek o przyznanie pomocy złożony został przed rozpoczęciem realizacji projektu inwestycyjnego, pozwala według Komisji domniemywać istnienie efektu zachęty”.

⁽⁴²⁾ *Idem*, pkt 80. „Należy zwrócić uwagę na to, iż przepis ten [pkt 4.2 akapit trzeci wytycznych z 1998 r. w sprawie krajowej pomocy regionalnej] odnosi się do okoliczności o charakterze chronologicznym, a więc odwołuje się do analizy *ratione temporis*, która jest w pełni adekwatna do oceny efektu zachęty. Ocena ta winna być dokonywana w odniesieniu do decyzji inwestycyjnej danego przedsiębiorstwa, która to decyzja wyznacza początek dynamicznego procesu, jakim jest z pewnością inwestycja na poziomie zakładu taka, jak ta, której realizacji podjęła się skarżąca”.

- (131) Przedsiębiorstwo Becromal twierdziło, że ocena spraw związanych z pomocą państwa uległa zmianie wraz z wprowadzeniem bardziej dopracowanej analizy ekonomicznej, która sprawia, że przy ocenie efektu zachęty pomocy Urząd musi także ocenić jej charakter gospodarczy (tj. czy przyczyniła się ona do zmiany w zachowaniu beneficjenta pomocy), biorąc również pod uwagę przepisy wytycznych w sprawie dużych projektów inwestycyjnych. Urząd nie może zaakceptować tego argumentu.
- (132) Becromal przywołuje wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie HGA ⁽⁴³⁾, twierdząc, że: „[...] Trybunał w ramach kontroli wyroku Sądu orzekł, że jedynym czynnikiem decydującym o tym, czy środek pomocy miał efekt zachęty, było zbadanie, czy zmienił zachowanie inwestora, i zignorował wszystkie odniesienia do sprawy Kronoply, których dokonał Sąd” ⁽⁴⁴⁾.
- (133) W swoim rozumieniu wyroku w sprawie HGA Becromal pomija jednak jednoznaczny wniosek Trybunału Sprawiedliwości, zgodnie z którym ustalenie Sądu, że „[...] złożenie wniosku o pomoc przed rozpoczęciem realizacji projektu inwestycyjnego stanowi proste, trafne i odpowiednie kryterium pozwalające Komisji domniemywać niezbędny charakter planowanej pomocy”, nie zostało zakwestionowane podczas postępowania odwoławczego ⁽⁴⁵⁾.
- (134) Ponadto wielka izba Trybunału Sprawiedliwości orzekła w sprawie Nuova Agricast, że: „Stwierdzenie braku konieczności pomocy może w szczególności wynikać z faktu, że wykonanie planu pomocy zostało nie tylko już rozpoczęte, lecz nawet zakończone przez zainteresowane przedsiębiorstwo przed złożeniem do właściwych władz wniosku o pomoc”. Trybunał stwierdził ponadto, że: „wyklucza [to] możliwość odgrywania przez sporną pomoc roli bodźca” ⁽⁴⁶⁾. Urząd jest zatem zdania, że w tym przypadku powinien oprzeć swoje ustalenie dotyczące niezgodności na ocenie chronologicznej, a mianowicie na faktach, że (i) warunek testu dotyczącego istnienia efektu zachęty określony w wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej nie został spełniony; oraz że (ii) prace nad realizacją projektu rozpoczęto przed zawarciem umowy inwestycyjnej i przyznaniem pomocy.
- (135) Urząd odrzuca również argument przedsiębiorstwa Becromal, że musi on zbadać projekt w kontekście wytycznych w sprawie dużych projektów inwestycyjnych i zastosować określony tam test dotyczący istnienia efektu zachęty. Urząd zwraca uwagę, że w przypadku niektórych dużych projektów inwestycyjnych test dotyczący istnienia efektu zachęty określony w pkt 30 wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej (w oparciu o wymóg chronologii, zgodnie z którym wniosek musi zostać złożony, a kwalifikowalność potwierdzona przed rozpoczęciem prac) jest uzupełniony drugim testem, który ma charakter gospodarczy (w oparciu o analizę ekonomiczną tego, czy pomoc przyczynia się do zmiany zachowania beneficjenta pomocy), przewidzianym w pkt 57 wytycznych w sprawie pomocy regionalnej oraz w wytycznych w sprawie dużych projektów inwestycyjnych.
- (136) W wytycznych w sprawie dużych projektów inwestycyjnych przewidziano szczegółową ocenę niektórych dużych projektów inwestycyjnych, tj. tych, które mają istotny wpływ na wymianę handlową i mogą prowadzić do poważnych zakłóceń konkurencji ⁽⁴⁷⁾. Analizę efektu zachęty w takich przypadkach opisano w pkt 19 wytycznych w sprawie dużych projektów inwestycyjnych: „[...] Ocena zostanie przeprowadzona dwupoziomowo: najpierw na ogólnym, proceduralnym poziomie i następnie na bardziej szczegółowym poziomie ekonomicznym”. Wynika z tego, że w przypadku określonych dużych projektów inwestycyjnych, poza złożeniem wniosku przed rozpoczęciem prac nad realizacją projektu, konieczna jest bardziej szczegółowa analiza ekonomiczna.
- (137) Zgodnie z pkt 3 wytycznych w sprawie dużych projektów inwestycyjnych i pkt 49 wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej duży projekt inwestycyjny to inwestycja początkowa z wydatkami kwalifikowalnymi powyżej 50 mln EUR. Jak już wcześniej zauważono, w umowie inwestycyjnej z Becromal wspomniano, że całkowite koszty inwestycji obejmującej oba etapy projektu wynoszą 117,25 mln EUR. Ani Becromal, ani władze islandzkie nie przekazały jednak Urzędowi żadnych informacji dotyczących intensywności pomocy lub kosztów kwalifikowalnych związanych z projektem. Nie przedstawiły również żadnych informacji na temat warunków dotyczących obowiązku przeprowadzenia szczegółowej weryfikacji określonego w wytycznych w sprawie dużych projektów inwestycyjnych, o których mowa w pkt 57 lit. a) i b) wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej (tj. przypadków, gdy beneficjent pomocy realizuje ponad 25 % sprzedaży danych produktów oraz gdy zdolności produkcyjne osiągnięta w wyniku realizacji projektu stanowią ponad 5 % rynku danego produktu). Zdaniem Urzędu nic nie wskazuje na to, aby projekt Becromal przekraczał progi przewidziane w pkt 57 wytycznych z 2007 r.
- (138) Urząd stwierdza zatem, że szczegółowa analiza przewidziana w wytycznych w sprawie dużych projektów inwestycyjnych nie ma zastosowania do umowy inwestycyjnej z Becromal.

⁽⁴³⁾ Sprawy połączone C-630/11 P do C-633/11 P HGA srl przeciwko Komisji, ECLI:EU:C:2013:387.

⁽⁴⁴⁾ Zob. pismo Becromal z dnia 30 września 2013 r., s. 10.

⁽⁴⁵⁾ HGA przeciwko Komisji, pkt 106–107.

⁽⁴⁶⁾ Sprawa C-390/06 Nuova Agricast, Zb.Orz. 2008, s. I-2577, pkt 69.

⁽⁴⁷⁾ Pkt 6.

- (139) W związku z tym, z uwagi na orzecznictwo i brzmienie wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej, wystarczające jest ustalenie, czy wniosek o przyznanie pomocy został złożony przez beneficjenta oraz czy pisemne potwierdzenie organu przyznającego pomoc zostało wydane z zastrzeżeniem zatwierdzenia środka przez Urząd przed rozpoczęciem prac nad realizacją projektu.
- (140) W wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej zdefiniowano pojęcie „rozpoczęcie prac” jako „podjęcie prac budowlanych lub pierwszego zobowiązania do zamówienia urządzeń, z wyłączeniem wstępnych studiów wykonalności”.
- (141) Jak potwierdziły władze islandzkie i przedsiębiorstwo Becromal, prace budowlane w ramach realizacji projektu Becromal rozpoczęto w 2008 r., jeszcze przed podpisaniem wcześniejszej umowy z dnia 7 lipca 2009 r.
- (142) Urząd nie może zaakceptować argumentu przedsiębiorstwa Becromal, zgodnie z którym „rozpoczęcie prac” należy ograniczyć do zamówienia urządzeń przeznaczonych specjalnie na potrzeby danego projektu, a zakup gruntów lub budynku zakładu nie musi oznaczać początku decyzji inwestycyjnej, ponieważ taką inwestycję można łatwo sprzedać w dowolnym momencie. Ta wąska wykładnia jest niezgodna z brzmieniem wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej. Jak wspomniano powyżej, w wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej wyraźnie zdefiniowano „rozpoczęcie prac” jako „podjęcie prac budowlanych lub pierwszego zobowiązania do zamówienia urządzeń[...]”. Interpretację tę potwierdza orzecznictwo Sądu, zgodnie z którym nawet niewielki poziom inwestycji beneficjenta wystarcza do wywołania skutku prawnego, a zatem uznaje się, że stanowi pierwszy etap prac ⁽⁴⁸⁾.
- (143) Ponadto informacje dostępne Urzędowi wskazują na to, że przedsiębiorstwo Becromal rozpoczęło roboty budowlane na potrzeby swojego zakładu na początku 2008 r. ⁽⁴⁹⁾, a procedura rekrutacyjna rozpoczęła się później w tym samym roku ⁽⁵⁰⁾. W 2008 r. przedsiębiorstwo Becromal zawarło z wykonawcami umowy dotyczące niezbędnych urządzeń ⁽⁵¹⁾.
- (144) Okoliczności te stanowią potwierdzenie przekonania Urzędu, że pomoc regionalna nie była głównym czynnikiem motywacyjnym w przypadku inwestycji Becromal w mieście Akureyri. Przeciwnie, przedsiębiorstwo Becromal rozpoczęło prace nad projektem bez składania wniosku o przyznanie pomocy do władz islandzkich i bez podjęcia przez władze islandzkie zobowiązania do przyznania pomocy regionalnej.
- (145) Ponadto zgodnie z samym programem: „[w]yłącznie otrzymane wnioski o przyznanie pomocy, złożone wraz ze wszelkimi dokumentami niezbędnymi do oceny wniosku, przed rozpoczęciem prac nad realizacją projektu inwestycyjnego, zostaną rozpatrzone pod kątem przyznania pomocy regionalnej w ramach programu” ⁽⁵²⁾. Ponieważ prace nad realizacją projektu inwestycyjnego Becromal rozpoczęto przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy, Urząd stwierdza, że projekt nie spełnia warunku testu dotyczącego istnienia efektu zachęty, a tym samym nie kwalifikuje się do przyznania pomocy regionalnej w ramach zatwierzonego programu.
- (146) Urząd nie otrzymał żadnych informacji umożliwiających mu zweryfikowanie, czy władze islandzkie zobowiązały się przyznać pomoc na rzecz projektu przed rozpoczęciem prac. Przedsiębiorstwo Becromal stwierdziło, że otrzymało od władz islandzkich formalne zaproszenie do podpisania umowy inwestycyjnej przed rozpoczęciem robót budowlanych na placu budowy. Ani Becromal, ani władze islandzkie nie przedstawiły jednak Urzędowi żadnego dowodu potwierdzającego takie zaproszenie.
- (147) Jak zauważono powyżej w motywie 141, władze islandzkie najpierw zawarły umowę inwestycyjną z Becromal dnia 7 lipca 2009 r. Umowa ta dawała przedsiębiorstwu Becromal gwarancję, że władze islandzkie zawrą z nim kompletną umowę inwestycyjną. Mimo że przedsiębiorstwo Becromal przedłożyło Urzędowi pismo byłego Ministra Przemysłu z dnia 20 września 2013 r., w którym minister stwierdza, że rząd zgodził się na zawarcie umowy inwestycyjnej z tym przedsiębiorstwem w 2007 r. i że prace nad umową rozpoczęto w 2008 r., to stwierdzenie to nie jest poparte żadnymi dokumentami z tego samego okresu, na podstawie których można by wykazać, że przed rozpoczęciem prac nad realizacją projektu udzielono Becromal określonych zachęt. W każdym przypadku Urząd nie zatwierdził środka przed rozpoczęciem prac nad realizacją projektu.
- (148) W przedmiotowej sprawie ani władze islandzkie, ani przedsiębiorstwo Becromal nie wykazały zatem istnienia okoliczności, które (pomimo rozpoczęcia prac nad realizacją projektu przed przyznaniem pomocy) mogłyby jednak zapewnić spełnienie wymogu testu dotyczącego istnienia efektu zachęty ⁽⁵³⁾.

⁽⁴⁸⁾ Sprawa T-551/10 Fri-El Acerra przeciwko Komisji, ECLI:EU:T:2013:430, pkt 67.

⁽⁴⁹⁾ Zob. np.: <http://www.loftorka.is/frettir/loftorku/nr/74674/> oraz <http://vikudagur.is/vikudagur/nordlenskar-frettir/2008/01/11/nytt-hus-fyrir-aflthynnuverksmidju-krossanesi>

⁽⁵⁰⁾ Zob. <http://www.capacent.is/frettir/nr/612>

⁽⁵¹⁾ Zob. np. <http://www.rafeysi.is/en/news/167-substation-for-becromal>

⁽⁵²⁾ Decyzja nr 390/10/COL, sekcja I.2.13.

⁽⁵³⁾ Sprawa T-394/08 Regione autonoma della Sardegna i in. przeciwko Komisji, Zb.Orz. 2011, s. II-6255, pkt 226.

- (149) Urząd stwierdza zatem, że w odniesieniu do umowy inwestycyjnej z Becromal warunek dotyczący istnienia efektu zachęty nie został spełniony.

4.3. Wniosek

- (150) W oparciu o powyższe Urząd stwierdza, że wszelka pomoc przyznana w ramach umowy inwestycyjnej z Becromal jest niezgodna z funkcjonowaniem Porozumienia EOG na podstawie jego art. 61 ust. 3 lit. c).

5. POZOSTAŁE CZTERY UMOWY INWESTYCYJNE – ŚRODKI AD HOC

5.1. Umowa inwestycyjna z Verne

5.1.1. Skutki zmian wynikających z dodatkowego rozporządzenia

- (151) Władze islandzkie stwierdziły, że zmiany w programie wprowadzone dodatkowym rozporządzeniem nie miały wpływu na umowę inwestycyjną z Verne. Argument ten oparły one na tym, że umowa inwestycyjna z Verne wchodzi w zakres zatwierdzonego programu. Chociaż Urząd przyjmuje w tej kwestii pierwszy argument władz islandzkich, to nie może zgodzić się z tym, że umowa inwestycyjna z Verne spełnia wymóg testu dotyczącego istnienia efektu zachęty określony w zatwierdzonym programie.
- (152) W decyzji o wszczęciu postępowania Urząd zwrócił uwagę na fakt, że chociaż w umowie inwestycyjnej z Verne nie odniesiono się do wcześniejszej umowy, jednak wydaje się ona dotyczyć tego samego lub podobnego projektu inwestycyjnego, który był przedmiotem wcześniejszej decyzji przyjętej przez Urząd – decyzji nr 418/10/COL⁽⁵⁴⁾.
- (153) Realizację projektu inwestycji początkowej rozpoczęto dnia 26 lutego 2008 r. podpisaniem umowy kupna nieruchomości, na mocy której przedsiębiorstwo Verne nabyło od państwa islandzkiego pięć budynków w celu utworzenia swojego centrum danych. Umowę inwestycyjną parafowano dnia 23 października 2009 r.⁽⁵⁵⁾ Realizację projektu później zawieszono i ponownie rozpoczęto wraz z podpisaniem umowy inwestycyjnej z Verne dnia 27 września 2011 r., co według władz islandzkich miało na celu objęcie projektu zatwierdzonym programem.
- (154) Według pierwotnych planów projekt dotyczył budowy wielkoskalowego centrum danych o wysokiej gęstości mocy w gminie Reykjanesbær. W umowie inwestycyjnej z Verne lokalizacja projektu nie uległa zmianie. Do ukończenia projektu wykorzystane będą te same budynki, jak wyraźnie wskazano w preambule zarówno do umowy inwestycyjnej z 2009 r., jak i do umowy inwestycyjnej z Verne⁽⁵⁶⁾. Ponadto główne strony umowy (tj. Verne Real Estate II ehf. („VRE II”) i Verne Holdings Ltd.) pozostały te same. Obie umowy inwestycyjne miały również wyraźnie określony wspólny cel: dostarczenie na światowy rynek technologii informacyjnych usług centrum danych o znaczeniu strategicznym.
- (155) W związku z powyższym Urząd nie może przyjąć argumentu władz islandzkich, że pomiędzy dwoma projektami istnieje zasadnicza różnica. Władze islandzkie nie dostarczyły Urzędowi przekonujących informacji, które umożliwiłyby takie stwierdzenie. Ponadto Urząd nie może zgodzić się z twierdzeniem władz islandzkich, że z uwagi na fakt, iż umowa inwestycyjna z Verne odnosi się wyłącznie do nowej rozbudowanej przestrzeni i infrastruktury centrum danych, powinna ona dotyczyć nowego projektu.

⁽⁵⁴⁾ Decyzją nr 418/10/COL z dnia 3 listopada 2010 r. Urząd wszczął formalne postępowanie wyjaśniające w sprawie umowy inwestycyjnej, zawartej dnia 23 października 2009 r. pomiędzy państwem islandzkim a Verne Real Estate ehf. i Verne Holdings Ltd. w odniesieniu do projektu centrum danych w Reykjanesbær. Zgłoszenie zostało później wycofane. Decyzja jest dostępna pod adresem <http://www.eftasurv.int/media/decisions/418-10-COL.pdf>. Zob. również pkt 131–139 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽⁵⁵⁾ Wspomniana umowa inwestycyjna nie została formalnie zawarta, a jej wejście w życie było uzależnione od jej zatwierdzenia przez parlament, a także od zgody rad dyrektorów przedsiębiorstwa Verne i pozytywnej decyzji Urzędu.

⁽⁵⁶⁾ Preambuła do obu umów stanowi, że: „mając na uwadze, że inwestorzy i przedsiębiorstwo Verne podjęli niezbędne kroki przygotowawcze mające na celu utworzenie kompleksu centrum danych w Islandii, składającego się z czterech indywidualnych budynków, przeznaczonych na urządzenia służące do przechowywania danych, urządzenia elektryczne, mechaniczne i sprzęt informatyczny, oraz z dodatkowych budynków na potrzeby administracji i obsługi elektrycznej, które to centrum będzie obsługiwało głównie klientów innych niż międzynarodowi (zwanego dalej »centrum danych«)[...]”.

- (156) Zgodnie z wytycznymi z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej: „[...] Dla uniknięcia sytuacji, w której duży projekt inwestycyjny zostałby sztucznie podzielony na podprojekty, by ominąć w ten sposób przepisy niniejszych wytycznych, duży projekt inwestycyjny należy uznać za jednostkowy projekt inwestycyjny, jeśli inwestycja początkowa podjęta przez jedną lub kilka firm, na przestrzeni trzech lat, składa się ze aktywów trwałych połączonych w sposób ekonomicznie niepodzielny”⁽⁵⁷⁾.
- (157) Ponadto [...] W ramach oceny, czy inwestycja początkowa jest ekonomicznie niepodzielna, Urząd weźmie pod uwagę powiązania techniczne, funkcjonalne i strategiczne oraz bezpośrednią bliskość geograficzną. Niepodzielność ekonomiczna będzie oceniana niezależnie od prawa własności⁽⁵⁸⁾. Jak wcześniej zauważono, lokalizacja i charakter projektu nie uległy zmianie, a główne strony są te same zarówno w umowie z 2009 r., jak i w umowie z 2011 r. Władze islandzkie podkreśliły fakt, że potencjalny poziom inwestycji jest obecnie niższy, gdyż trzy pierwotnie planowane etapy budowy wielkoskalowego centrum danych zastąpiono doraźną rozbudową mniejszych modułów, oraz że przedsiębiorstwo Verne, w ramach swojej nowej strategii inwestycyjnej, aktywnie dążyło do odsprzedaży budynków władzom lokalnym w celu poprawienia swojej sytuacji finansowej. Nie odzwierciedla to jednak żadnych technicznych, funkcjonalnych ani strategicznych różnic między pierwotnym projektem inwestycyjnym a projektem, którego dotyczy umowa inwestycyjna z Verne. Na podstawie dostępnych informacji Urząd uważa tę zmianę raczej za decyzję strategiczną lub handlową wynikającą z dążenia przedsiębiorstwa do reagowania na potrzeby swoich klientów⁽⁵⁹⁾.
- (158) Ponadto zgodnie z wytycznymi z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej: „[...] dla ustalenia, czy duży projekt inwestycyjny stanowi jednostkowy projekt inwestycyjny, zastosowana zostanie ta sama procedura oceny niezależnie od tego, czy projekt jest realizowany przez jedno przedsiębiorstwo, kilka przedsiębiorstw dzielących się kosztami inwestycji, czy kilka przedsiębiorstw ponoszących koszty odrębnych inwestycji w ramach tego samego projektu inwestycyjnego (np. w przypadku spółki stanowiącej wspólne przedsiębiorstwo (ang. *joint venture*)”⁽⁶⁰⁾). W związku z tym Urząd uznaje wszelkie różnice dotyczące stron umowy za nieistotne dla ustalenia niepodzielności projektu inwestycyjnego.
- (159) Ponadto władze islandzkie odnoszą się do nowego zastrzyku kapitałowego na rzecz przedsiębiorstwa VRE II pod koniec 2011 r., argumentując, że pociąga to za sobą zmianę strukturalną pierwotnego projektu inwestycyjnego. Według władz islandzkich przedsiębiorstwo VRE II jest nowym podmiotem, który utworzono w 2011 r. w celu skorzystania z programu po zakończeniu udziału przedsiębiorstwa Verne w programie. Bez uszczerbku dla ewentualnej decyzji Urzędu o wszczęciu odrębnego postępowania w sprawie wspomnianego zastrzyku kapitałowego, Urząd rozumie, że zastrzyk ten miał na celu pokrycie dodatkowych kosztów kwalifikowalnych w ramach danego projektu. Urząd podkreśla jednak, że zgodnie z wytycznymi z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej łączne koszty kwalifikowalne mają być określone jako pewna kwota przed rozpoczęciem realizacji projektu. Kiedy tylko rozpocznie się realizacja projektu, niemożliwe jest sztuczne podwyższenie tych kosztów kwalifikowalnych i kwoty pomocy, biorąc pod uwagę fakt, że efekt zachęty takiej pomocy jest oceniany w chwili przyznawania pomocy.
- (160) Władze islandzkie twierdzą ponadto, że z umowy inwestycyjnej z Verne wynikają pewne zobowiązania, których nie przewidziano we wcześniejszej umowie. Urząd uważa zatem, że postanowienia umowy inwestycyjnej z Verne, które dotyczą nałożenia zobowiązań prawnych, takich jak ograniczenia kontroli kapitału, podatki przemysłowe, opłaty z tytułu budowy dróg itp., oraz nałożenia dodatkowych obowiązków dotyczących przeniesienia udziałów, stanowią zmiany administracyjne, które nie zmieniają charakteru pierwotnego projektu objętego wcześniejszą umową.
- (161) Ponadto kwestia tego, czy korzyści wynikające z pomocy państwa różnią się, nie stanowi żadnej różnicy w zakresie oceny inwestycyjnego charakteru projektu. Urząd zwraca uwagę, że w umowie inwestycyjnej z Verne przewidziano różne warunki dotyczące podatku dochodowego podlegającego zapłacie przez przedsiębiorstwo lub okresu obowiązywania umowy. Jak potwierdziły władze islandzkie, ma to jednak na celu zapewnienie zgodności z warunkami programu. Nie zmienia to zatem inwestycyjnego charakteru projektu ani nie dowodzi, że jest to nowy, niepowiązany projekt.
- (162) Z uwagi na powyższe Urząd jest zdania, że umowa inwestycyjna z Verne stanowi dodatkową umową inwestycyjną dotyczącą prac, które już się rozpoczęły od zakupu budynków dnia 26 lutego 2008 r.

⁽⁵⁷⁾ Pkt 49.

⁽⁵⁸⁾ Przypis 47.

⁽⁵⁹⁾ Zob. pismo władz islandzkich z dnia 8 lipca 2013 r., s. 15.

⁽⁶⁰⁾ *Ibid.*

- (163) Urząd nie otrzymał ani od władz islandzkich, ani od przedsiębiorstwa Verne żadnych dodatkowych informacji uzasadniających ich twierdzenie, że jest to nowy projekt inwestycyjny. W szczególności strony nie przekazały żadnych informacji, które przekonałyby Urząd, że możliwe jest rozróżnienie działalności przedsiębiorstwa Verne na podstawie cech technicznych, funkcjonalnych lub strategicznych.
- (164) Jak wcześniej zauważono, w zatwierdzonym programie wykluczono przyznawanie pomocy na rzecz projektów, w ramach których prace rozpoczęto, zanim przedsiębiorstwo zawarło umowę z władzami islandzkimi w ramach programu. Ponadto władze islandzkie potwierdziły, że w programie wykluczone byłoby przyznawanie pomocy na rzecz projektów, których realizację rozpoczęto przed datą publikacji ostatecznej wersji tekstu programu. W związku z tym Urząd jest zdania, że jakkolwiek pomoc przyznana przedsiębiorstwu Verne mogłaby spełnić wymóg testu dotyczącego istnienia efektu zachęty określony w programie wyłącznie ze względu na zmiany wprowadzone dodatkowym rozporządzeniem ⁽⁶¹⁾.
- (165) W świetle zapewnienia władz islandzkich, że projekt Verne nie jest objęty zmianami rozporządzenia w sprawie zachęt wynikającymi z dodatkowego rozporządzenia, umowę inwestycyjną z Verne trzeba jednak uznać za wychodzącą poza zakres zatwierzonego programu, ponieważ realizację projektu rozpoczęto na długo przed datą publikacji ostatecznej wersji tekstu programu. W związku z tym Urząd oceni zgodność umowy inwestycyjnej z Verne jako nowego środka pomocy *ad hoc*.

5.1.2. Duży projekt inwestycyjny – potrzeba szczegółowej analizy

- (166) Zgodnie z pkt 3 wytycznych w sprawie dużych projektów inwestycyjnych i pkt 49 wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej duży projekt inwestycyjny to inwestycja początkowa z wydatkami kwalifikowalnymi powyżej 50 mln EUR. Jak zauważono w preambule do umowy inwestycyjnej z Verne, przedsiębiorstwo Verne i inwestorzy szacują, że możliwy poziom nakładów inwestycyjnych w związku z projektem może przekroczyć 675 mln USD. Jak wspomniano powyżej w odniesieniu do projektu Becromal, wytyczne w sprawie dużych projektów inwestycyjnych mają zastosowanie wyłącznie do określonych dużych projektów inwestycyjnych. Władze islandzkie nie przekazały Urzędowi żadnych informacji dotyczących intensywności pomocy lub kosztów kwalifikowalnych związanych z projektem Verne. Nie przedstawiły również żadnych informacji na temat warunków dotyczących obowiązku przeprowadzenia szczegółowej weryfikacji określonego w wytycznych w sprawie dużych projektów inwestycyjnych, o których mowa w pkt 57 lit. a) i b) wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej (tj. przypadków, gdy beneficjent pomocy realizuje ponad 25 % sprzedaży danych produktów oraz gdy zdolności produkcyjne osiągnięta w wyniku realizacji projektu stanowią ponad 5 % rynku danego produktu). Zdaniem Urzędu nic nie wskazuje na to, aby projekt Verne przekraczał progi przewidziane w pkt 57 wytycznych z 2007 r.
- (167) Urząd stwierdza zatem, że szczegółowa analiza przewidziana w wytycznych w sprawie dużych projektów inwestycyjnych nie ma zastosowania do umowy inwestycyjnej z Verne.

5.1.3. Efekt zachęty

- (168) Jak już wspomniano w motywie 153, prace w ramach projekcie rozpoczęto już w lutym 2008 r., kiedy przedsiębiorstwo Verne nabyło od państwa islandzkiego pięć budynków. Następnie w latach 2008–2009 Verne odnowiło dwa duże magazyny (budynki nr 868 i 869) w ramach pierwotnie planowanego kompleksu obejmującego wiele zabudowań ⁽⁶²⁾. Ponieważ nabycie i odnowienie tych budynków (bezpośrednio związane z utworzeniem centrum danych przedsiębiorstwa Verne) traktowane jest jako inwestycja początkowa, za datę rozpoczęcia prac nad realizacją projektu trzeba uznać datę nabycia tych budynków ⁽⁶³⁾. Urząd nie otrzymał żadnych informacji pozwalających potwierdzić możliwość, że władze islandzkie zobowiązały się przyznać pomoc na rzecz projektu przed rozpoczęciem prac. Przeciwnie, władze islandzkie obecnie potwierdziły, że nie zawarły żadnej umowy z przedsiębiorstwem Verne w sprawie przyznania zachęt przed umową inwestycyjną z Verne z dnia 27 września 2011 r. Według władz islandzkich umowa inwestycyjna z 2009 r. została tylko parafowana, a nie podpisana, a

⁽⁶¹⁾ Zob. również pkt 131–134 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽⁶²⁾ Zgodnie z informacjami przedłożonymi przez władze islandzkie łączny koszt prac związanych z wyburzeniem, prac inżynierskich, prac projektowych, zarządzania projektem oraz pozostałych prac związanych z przygotowaniem terenu przeprowadzonych do końca października 2008 r. wyniósł 8,1 mln USD, przy czym w okresie od listopada 2008 r. do końca grudnia 2009 r. koszt ten wzrósł dodatkowo o 10 mln USD z uwagi na prace budowlane oraz zakup sprzętu elektrycznego i mechanicznego.

⁽⁶³⁾ Zob. w tym względzie decyzję 2011/110/UE, motyw 79.

zatem nie miała żadnego skutku prawnego. Zdaniem władz islandzkich powodem, dla którego w umowie inwestycyjnej z Verne nie odniesiono się do żadnej wcześniejszej umowy, jest fakt, że nie istniały wcześniejsze podpisane umowy inwestycyjne z przedsiębiorstwem Verne.

- (169) W motywach 131–134 decyzji o wszczęciu postępowania Urząd wyraził wątpliwości co do tego, czy umowa inwestycyjna z Verne spełnia warunek dotyczący istnienia efektu zachęty określony w wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej. Władze islandzkie w swojej odpowiedzi na decyzję o wszczęciu postępowania argumentowały, że gdyby nie istniała umowa inwestycyjna, projekt zostałby porzucony ze względu na kryzys finansowy ⁽⁶⁴⁾. Ponadto uważają one, że Urząd powinien postępować zgodnie z podejściem Komisji Europejskiej wyrażonym w wielu jej decyzjach o niewnoszeniu zastrzeżeń wobec ulg przyznanych instytucjom finansowym, w przypadku gdy efekt zachęty nie był koniecznym warunkiem zgodności.
- (170) Urząd nie może zgodzić się z tym tokiem rozumowania. Praktyka decyzyjna Komisji w kontekście kryzysu finansowego dotyczyła wyłącznie pomocy przyznawanej na rzecz sektora finansowego z zastosowaniem jako podstawy prawnej przede wszystkim art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE (odpowiednika art. 61 ust. 3 lit. b) Porozumienia EOG). W takich przypadkach pomoc przyznawano w celu zaradzenia poważnemu zakłóceniu wpływającemu na całą gospodarkę państwa członkowskiego. Sąd wielokrotnie orzekał, że przepis ten trzeba stosować w sposób restrykcyjny ⁽⁶⁵⁾. Urząd uważa, że nie można sformułować żadnej analogii do pomocy państwa przyznawanej przedsiębiorstwom jako pomoc regionalna na mocy wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej, w przypadku gdy celem jest rozwój określonego obszaru wyznaczonego geograficznie, a efekt zachęty stanowi główną zasadę zgodności. W związku z tym Urząd nie może w tym przypadku postępować zgodnie z podejściem przyjętym przez Komisję w odniesieniu do pomocy państwa przyznawanej instytucjom finansowym w kontekście kryzysu finansowego.
- (171) Ponadto władze islandzkie nie przekazały żadnych informacji uzasadniających, dlaczego pomoc jest niezbędna dla ukończenia projektu. Jeżeli, jak twierdzą władze islandzkie, projekt nie zostałby ukończony bez pomocy, powinny być one przekazać informacje i analizy umożliwiające Urzędowi zweryfikowanie tego twierdzenia. W analizie tej konieczne byłoby uwzględnienie między innymi obliczeń rentowności w odniesieniu do projektu z uwzględnieniem pomocy i bez niej, analizy wrażliwości oraz szczegółowe omówienie wpływu kryzysu finansowego na decyzję inwestycyjną.
- (172) Ponadto władze islandzkie nie wykazały istnienia okoliczności, które (pomimo rozpoczęcia prac nad realizacją projektu przed przyznaniem pomocy) mogłyby jednak zapewnić spełnienie wymogu testu dotyczącego istnienia efektu zachęty ⁽⁶⁶⁾.
- (173) W związku z powyższym Urząd stwierdza, że w odniesieniu do umowy inwestycyjnej z Verne warunek dotyczący istnienia efektu zachęty nie został spełniony.
- (174) Już samo to ustalenie jest wystarczające do stwierdzenia, że umowa inwestycyjna z Verne jest niezgodna z funkcjonowaniem Porozumienia EOG na podstawie jego art. 61 ust. 3 lit. c) oraz z wytycznymi z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej.
- (175) W celu zachowania kompletności Urząd zbada jednak również szczegółowe przepisy umowy i oceni, czy są one zgodne z warunkami określonymi w wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej.

5.1.4. Koszty inwestycji i maksymalna intensywność pomocy

- (176) Aby środki podatkowe przyznane na mocy umowy inwestycyjnej z Verne można było scharakteryzować jako pomoc inwestycyjną:
- muszą one być związane z realizacją określonego projektu,
  - muszą opierać się na kwocie zainwestowanej w danym regionie,

⁽⁶⁴⁾ Władze islandzkie twierdzą w szczególności, że: (i) wydatki kapitałowe przedsiębiorstwa Verne zmniejszyły się z 8,5 mln USD w 2009 r. do 1,54 mln USD w 2010 r.; (ii) w celu utrzymania przedsiębiorstwa na rynku dokonano zwolnień pracowników; (iii) proponowane etapy inwestycji w ramach pierwotnego projektu były nieaktualne od grudnia 2009 r. i wymagałyby znacznego uaktualnienia; (iv) jedynym nowym inwestorem zewnętrznym dostępnym Verne od 2009 r. była fundacja Wellcome Trust, która nie zainwestowałaby nowego kapitału w projekcie centrum danych w przypadku braku wyraźnego zobowiązania państwa islandzkiego do udzielenia pomocy; oraz (v) nie można było polegać na inwestycjach wewnętrznych.

⁽⁶⁵⁾ Sprawa T-132/96 Sachsen-VW przeciwko Komisji, Rec. 1999, s. II-3663, pkt 167.

⁽⁶⁶⁾ Sprawa T-394/08 Regione autonoma della Sardegna i inni przeciwko Komisji, Zb.Orz. 2011, s. II-6255, pkt 226.

- musi być możliwe ilościowe określenie pomocy,
  - musi istnieć maksymalna intensywność pomocy wyrażona odsetkiem kwoty zainwestowanej w danym regionie ⁽⁶⁷⁾.
- (177) Całkowite koszty inwestycji w umowie inwestycyjnej z Verne ustalono na poziomie około 675 mln USD. W decyzji o wszczęciu postępowania Urząd sformułował wstępny wniosek, że w umowie nie istniało wyraźne powiązanie między kosztami inwestycji a pomocą. W tym kontekście nie zdefiniowano szczegółowo kosztów kwalifikowalnych, nie określono ilościowo pomocy ani nie sprecyzowano maksymalnej intensywności pomocy. Władze islandzkie nie przekazały żadnych informacji przeczących tym wstępnym wnioskowi. Brak tych elementów w umowie inwestycyjnej z Verne jest sprzeczny z postanowieniami wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej.
- (178) Jak już wspomniano w motywie 44 powyżej, władze islandzkie stwierdziły, że przed zawarciem jakiegokolwiek umowy agencja Invest in Iceland przeprowadziła analizę kosztów i korzyści w odniesieniu do każdego projektu, a Komitet ds. Zachęt ocenił, czy projekty spełniają kryteria kwalifikowalności określone w ustawie nr 99/2010 i w rozporządzeniu w sprawie zachęt.
- (179) Zgodnie z wytycznymi z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej „[r]egionalna pomoc inwestycyjna obliczana jest w odniesieniu do kosztów inwestycji w aktywa materialne oraz aktywa niematerialne i prawne, związane z projektem inwestycji początkowej lub do (szacunkowych) kosztów wynagrodzenia dla miejsc pracy utworzonych (bezpośrednio) w wyniku realizacji projektu inwestycyjnego [...]. Wysokość pomocy definiowana jest w kategoriach intensywności w stosunku do kosztów referencyjnych” ⁽⁶⁸⁾.
- (180) Aby Urząd mógł ocenić zgodność środka pomocy zgodnie z wytycznymi z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej, maksymalna intensywność pomocy musi być jasno wyrażona w odniesieniu do określonych kwalifikowalnych kosztów inwestycji. Fakt, że władze islandzkie ustanowiły mechanizm sprawdzania *ex post* kwalifikowalności projektów w ramach programu, jest nieistotny dla oceny kwalifikowalności przeprowadzanej przez Urząd, gdyż mechanizm ten nie gwarantuje, że intensywność pomocy wyrażona ekwiwalentem dotacji brutto jest dyskontowana do jej wartości i wyrażana jako odsetek zdyskontowanej wartości kosztów kwalifikowalnych, ani nie gwarantuje, że wydatki kwalifikowalne przewidziane w umowie inwestycyjnej z Verne odnoszą się do kosztów inwestycji w rzeczowe aktywa trwałe, jak przewidziano w wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej ⁽⁶⁹⁾.
- (181) W świetle powyższego Urząd stwierdza, że umowa inwestycyjna z Verne nie spełnia warunków określonych w wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej, ponieważ (i) w umowie nie wykazano kosztów kwalifikowalnych, które powinny być odzwierciedlone w inwestycji; (ii) pomoc nie została prawidłowo określona ilościowo oraz (iii) nie ma metodyki obliczeń w odniesieniu do intensywności pomocy na rzecz projektu.

5.1.5. Pomoc dodatkowa w przypadku zmian programu

- (182) W art. 23.7 umowy inwestycyjnej z Verne określono bezwarunkowe zobowiązanie władz islandzkich do przyznania beneficjentowi pomocy dodatkowej na projekt, na który już uzyskano pomoc w ramach programu, jeżeli przyszłe zmiany w programie okażą się korzystniejsze.
- (183) Takie postanowienie gwarantuje beneficjentowi prawo do otrzymania pomocy wykraczającej poza pierwotną pomoc przyznaną w ramach programu zatwierdzonego przez Urząd. W związku z tym pomoc taka wykracza poza zakres programu.
- (184) Urząd stwierdza, że każdą pomoc przyznaną na mocy powyższego przepisu należy uznać za pomoc operacyjną, ponieważ pomoc ta nie jest związana z inwestycją początkową. Taka pomoc operacyjna jest niezgodna z Porozumieniem EOG. W szczególności pomoc nie jest przyznawana w odniesieniu do uprzednio zdefiniowanego zestawu kwalifikowalnych wydatków lub kosztów, jak określono w pkt 66 wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej.

5.1.6. Wniosek w odniesieniu do umowy inwestycyjnej z Verne

- (185) W oparciu o powyższe Urząd stwierdza, że wszelka pomoc przyznana w ramach umowy inwestycyjnej z Verne jest nową pomocą państwa *ad hoc*, która jest niezgodna z funkcjonowaniem Porozumienia EOG na podstawie jego art. 61 ust. 3 lit. c).

⁽⁶⁷⁾ Zob. decyzja nr 390/10/COL, sekcja II.3.3.

⁽⁶⁸⁾ Pkt 28 i 33.

⁽⁶⁹⁾ Pkt 33 i 39.

5.2. Umowa inwestycyjna z Kísilfélagið

5.2.1. Skutki zmian wynikających z dodatkowego rozporządzenia

- (186) Umowa inwestycyjna z Kísilfélagið dotyczy budowy, w co najmniej dwóch etapach, zakładu produkcji krzemu w Helguvík, w gminie Reykjanesbær.
- (187) W swojej decyzji o wszczęciu postępowania Urząd wstępnie uznał, że w umowie inwestycyjnej z Kísilfélagið odniesiono się do wcześniejszej umowy, zawartej w dniu 29 maja 2009 r. pomiędzy tymi samymi stronami w odniesieniu do tego samego projektu ⁽⁷⁰⁾. Jak wyraźnie wskazano w preambule do umowy inwestycyjnej z Kísilfélagið, „[...] umowa inwestycyjna podpisana dnia 29 maja 2009 r. była traktowana jako wstępny krok w kierunku podpisania bardziej kompleksowej umowy inwestycyjnej pomiędzy stronami”, a [n]iniejsza umowa inwestycyjna jest zatem kontynuacją wcześniejszej umowy inwestycyjnej podpisanej dnia 29 maja 2009 r. ⁽⁷¹⁾.
- (188) Ponadto w art. 2.2 umowy z dnia 29 maja 2009 r. stwierdzono, że: „[k]ompletna umowa będzie zawierała między innymi postanowienia dotyczące odpisu obniżającego wartość i odpisu aktywów trwałych oraz innych standardów rachunkowości, zwolnień z opłat państwowych, stawek podatkowych oraz ogólnego opodatkowania przedsiębiorstwa, Tomahawk i inwestorów, przywozowych i wywozowych taryf celnych, akcyz itp.”. Ponadto pkt 1.1. (f.1) tej umowy stanowi, że „[o]kres obowiązywania niniejszej umowy inwestycyjnej oraz późniejszej pełnej umowy inwestycyjnej będzie nie krótszy niż 20 lat od wykonania [...]. Niniejszą umowę inwestycyjną zastąpi pełna umowa inwestycyjna, a zatem niniejsza umowa wygasa w chwili, gdy pełna umowa inwestycyjna stanie się prawnie wiążąca [...]”.
- (189) Władze islandzkie stwierdziły, że zmiany w programie wprowadzone dodatkowym rozporządzeniem były ukierunkowane na umowę inwestycyjną z Becromal oraz że w ramach programu nie przyznano zachęt na rzecz żadnego innego projektu, którego realizację rozpoczęto przed wejściem programu w życie.
- (190) Mimo że przedsiębiorstwo Kísilfélagið zawarło umowę z władzami islandzkimi przed wejściem programu w życie, prac nad realizacją projektu określonego w umowie z 2009 r. jeszcze nie rozpoczęto, kiedy podpisano umowę inwestycyjną z Kísilfélagið w ramach programu. Biorąc pod uwagę fakt, że warunek testu dotyczącego istnienia efektu zachęty został spełniony, projekt kwalifikowałby się zatem do zachęt w ramach programu niezależnie od zmian wprowadzonych dodatkowym rozporządzeniem. Ponadto przedsiębiorstwo Kísilfélagið nie odniosło korzyści wskutek zmian wprowadzonych dodatkowym rozporządzeniem w art. 8 i 20 rozporządzenia w sprawie zachęt.
- (191) Urząd stwierdza zatem, że zmiany wprowadzone dodatkowym rozporządzeniem nie miały wpływu na umowę inwestycyjną z Kísilfélagið.

5.2.2. Efekt zachęty

- (192) Urząd zwraca uwagę, że – jak potwierdziły władze islandzkie – prace nad realizacją projektu jeszcze się nie rozpoczęły. Ponadto nie jest jasne, czy w ogóle kiedykolwiek zostaną rozpoczęte. Urząd nie ma wiedzy o rozpoczęciu budowy w ramach projektu Kísilfélagið ani o wiążącym zobowiązaniu do zamówienia urządzeń. W związku z tym nie przyznano żadnej pomocy przed rozpoczęciem przez beneficjenta prac nad realizacją projektu.
- (193) Urząd stwierdza zatem, że w odniesieniu do umowy inwestycyjnej z Kísilfélagið warunek dotyczący istnienia efektu zachęty w ramach programu został spełniony.

5.2.3. Koszty inwestycji i maksymalna intensywność pomocy

- (194) Mimo że umowa inwestycyjna z Kísilfélagið spełnia warunek dotyczący istnienia efektu zachęty w ramach programu, władze islandzkie zgadzają się ze wstępnym wnioskiem Urzędu, że w umowie inwestycyjnej z Kísilfélagið przewidziano dalsze zachęty, które wykroczyły poza zakres zatwierdzonego programu ⁽⁷²⁾.

⁽⁷⁰⁾ Zob. pkt 118–130.

⁽⁷¹⁾ Sekcje N i O preambuły.

⁽⁷²⁾ Jak zauważono powyżej w motywach 33–34.

- (195) W umowie inwestycyjnej z Kísilfélagið przewiduje się, że budowa zakładu produkcji metalu krzemowego będzie składała się z co najmniej dwóch etapów realizowanych na przestrzeni trzech lat. W umowie nie przewidziano daty rozpoczęcia ani zakończenia budowy zakładu, ani nie określono żadnych etapów koniecznych do realizacji tej budowy. Ponadto w umowie nie odniesiono się do kwalifikowalnych kosztów inwestycji ani nie przewidziano w niej intensywności pomocy ani maksymalnej intensywności pomocy. Stosując odpowiednio rozumowanie przedstawione w motywach 176–181 powyżej w odniesieniu do umowy inwestycyjnej z Verne, Urząd jest zdania, że elementy te wpływają na ocenę zgodności umowy inwestycyjnej z Kísilfélagið w całości i w rezultacie należy ocenić je jako niedającą się oddzielić część umowy.
- (196) Z uwagi na powyższe Urząd stwierdza, że umowa inwestycyjna z Kísilfélagið nie spełnia w pełni warunków określonych w wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej, ponieważ (i) w umowie nie wykazano kosztów kwalifikowalnych, które powinny być odzwierciedlone w inwestycji; (ii) pomoc nie została prawidłowo określona ilościowo oraz (iii) nie ma metodyki obliczeń w odniesieniu do intensywności pomocy na rzecz projektu.
- (197) Umowę inwestycyjną z Kísilfélagið trzeba zatem uznać za nową pomoc *ad hoc*, wykraczającą poza zakres zatwierdzonego programu.

5.2.4. Pomoc dodatkowa w przypadku zmian programu

- (198) W art. 22.8 umowy inwestycyjnej z Kísilfélagið określono bezwarunkowe zobowiązanie władz islandzkich do przyznania beneficjentowi pomocy dodatkowej na projekt, na który już uzyskano pomoc w ramach programu, jeżeli przyszłe zmiany w programie okażą się korzystniejsze.
- (199) Takie postanowienie gwarantuje beneficjentowi prawo do otrzymania pomocy wykraczającej poza pierwotną dotację przyznaną w ramach programu. W rezultacie pomoc taka nie wchodzi w zakres programu zatwierdzonego przez Urząd. Władze islandzkie potwierdziły, że respektują opinię Urzędu, zgodnie z którą stosowanie programu jest niezgodne z zatwierdzonym programem. W związku z tym zobowiązały się one do usunięcia tych postanowień z umowy. Władze islandzkie nie zgłosiły jednak Urzędowi tego środka *ad hoc*, jak powinny były uczynić zgodnie z częścią I art. 1 ust. 3 protokołu 3.
- (200) Urząd jest zdania, że każdą pomoc przyznaną na mocy powyższego przepisu należy uznać za pomoc operacyjną, ponieważ pomoc ta nie jest związana z inwestycją początkową. Taka pomoc operacyjna jest na pierwszy rzut oka niezgodna z Porozumieniem EOG, a Urząd nie otrzymał żadnych informacji ani argumentów przemawiających za tym, że pomoc ta mogłaby jednak być zgodna z Porozumieniem EOG. W szczególności środki nie są przyznawane w odniesieniu do uprzednio zdefiniowanego zestawu kwalifikowalnych wydatków lub kosztów, jak określono w pkt 66 wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej.

5.2.5. Wniosek w odniesieniu do umowy inwestycyjnej z Kísilfélagið

- (201) W oparciu o powyższe Urząd stwierdza, że umowa inwestycyjna z Kísilfélagið spełnia warunek dotyczący istnienia efektu zachęty określony w wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej, a zatem przedsiębiorstwo Kísilfélagið kwalifikowało się do otrzymania pomocy w ramach programu.
- (202) Ponadto Urząd stwierdza jednak, że umowa inwestycyjna z Kísilfélagið nie spełnia warunków określonych w wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej, ponieważ nie zawiera odniesień ani do kwalifikowalnych kosztów inwestycji, ani do intensywności pomocy ani maksymalnej intensywności pomocy. W związku z tym Urząd uznaje wszelką pomoc przyznaną w ramach umowy inwestycyjnej z Kísilfélagið za pomoc państwa niezgodną z funkcjonowaniem Porozumienia EOG na podstawie jego art. 61 ust. 3 lit. c).

5.3. Umowa inwestycyjna z Thorsil

5.3.1. Środek pomocy *ad hoc*

- (203) Zgodnie z informacjami dostępnymi Urzędowi umowa inwestycyjna z Thorsil nie jest związana z żadną wcześniejszą umową inwestycyjną.

- (204) W swojej decyzji o wszczęciu postępowania Urząd wyraził jednak wątpliwości co do tego, czy w art. 15.3 umowy inwestycyjnej z Thorsil przewidziano przyznanie pomocy wykraczającej poza zakres zatwierzonego programu ⁽⁷³⁾.
- (205) Jak zauważono powyżej w motywach 33–34, władze islandzkie zgadzają się ze wstępnym wnioskiem Urzędu, że w umowie przewidziano dalsze zachęty, które wykraczały poza zachęty dozwolone w ramach programu.
- (206) W każdym przypadku z uwagi na fakt, że umowa weszła już w życie, Urząd nie może wykluczyć możliwości, iż przyznano pomoc wykraczającą poza zakres zatwierzonego programu. W związku z tym Urząd oceni te dodatkowe zachęty przewidziane w art. 15.3 umowy inwestycyjnej z Thorsil jako stanowiące pomoc *ad hoc*.

5.3.2. Efekt zachęty

- (207) Umowę inwestycyjną z Thorsil podpisano dnia 30 grudnia 2010 r. Dotyczy ona zakładu produkcji metalu krzemowego, który miał zostać wybudowany w gminie Ölfus i miał dysponować roczną zdolnością produkcyjną wynoszącą około 50 000 ton metrycznych.
- (208) Według władz islandzkich uruchomienie zakładu zaplanowano na październik 2014 r. Budowa zakładu jeszcze się jednak nie rozpoczęła i nie jest pewne, czy projekt zostanie zrealizowany. Jest więc jasne, że nie przyznano żadnej pomocy przed rozpoczęciem przez beneficjenta prac nad realizacją projektu. Urząd stwierdza zatem, że w odniesieniu do umowy inwestycyjnej z Thorsil warunek dotyczący istnienia efektu zachęty został spełniony.

5.3.3. Koszty inwestycji i maksymalna intensywność pomocy

- (209) W umowie inwestycyjnej z Thorsil przewiduje się, że budowa zakładu produkcji metalu krzemowego będzie miała miejsce w gminie Ölfus, a planowany termin rozpoczęcia produkcji przypada na dzień 1 października 2014 r. W umowie nie przewidziano jednak daty rozpoczęcia ani zakończenia budowy zakładu, ani nie określono żadnych etapów koniecznych do realizacji tej budowy. Ponadto w umowie nie odniesiono się do kwalifikowalnych ani całkowitych kosztów inwestycji ani nie przewidziano w niej intensywności pomocy ani maksymalnej intensywności pomocy.
- (210) Stosując odpowiednio rozumowanie przedstawione w motywach 176–181 powyżej w odniesieniu do umowy inwestycyjnej z Verne, Urząd jest zdania, że elementy te wpływają na ocenę zgodności umowy inwestycyjnej z Thorsil w całości i w rezultacie należy ocenić je jako niedającą się oddzielić część umowy.
- (211) Z uwagi na powyższe Urząd stwierdza, że umowa inwestycyjna z Thorsil nie spełnia w pełni warunków określonych w wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej, ponieważ (i) w umowie nie wykazano kosztów kwalifikowalnych, które powinny być odzwierciedlone w inwestycji; (ii) pomoc nie została prawidłowo określona ilościowo oraz (iii) nie ma metodyki obliczeń w odniesieniu do intensywności pomocy na rzecz projektu.
- (212) Umowę inwestycyjną z Thorsil trzeba zatem uznać za nową pomoc *ad hoc*, wykraczającą poza zakres zatwierzonego programu.

5.3.4. Możliwość wydłużenia okresu zwolnień podatkowych

- (213) W art. 15.3 umowy inwestycyjnej z Thorsil przewidziano możliwość wydłużenia okresu pomocy poza maksymalny okres przewidziany w zatwierdzonym programie. Tego dodatkowego środka zachęty *ad hoc* nie zgłoszono Urzędowi, jak należało uczynić zgodnie z częścią I art. 1 ust. 3 protokołu 3.

⁽⁷³⁾ Sekcja 4.3.5.

- (214) Możliwość wydłużenia okresu pomocy nie jest powiązana z inwestycją początkową, natomiast przyczynia się do obniżenia kosztów, które w normalnych warunkach przedsiębiorstwo Thorsil musiałyby ponieść w ramach prowadzenia bieżącej działalności gospodarczej. Stanowi ona zatem pomoc operacyjną. Taka pomoc operacyjna jest na pierwszy rzut oka niezgodna z Porozumieniem EOG, a Urząd nie otrzymał żadnych informacji ani argumentów przemawiających za tym, że pomoc ta mogłaby jednak być zgodna z Porozumieniem EOG. W szczególności środki nie są przyznawane w odniesieniu do uprzednio zdefiniowanego zestawu kwalifikowalnych wydatków lub kosztów, jak określono w pkt 66 wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej.

5.3.5. Wniosek w odniesieniu do umowy inwestycyjnej z Thorsil

- (215) W oparciu o powyższe Urząd stwierdza, że umowa inwestycyjna z Thorsil spełnia warunek dotyczący istnienia efektu zachęty określony w wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej, a zatem przedsiębiorstwo Thorsil kwalifikowało się do otrzymania pomocy w ramach programu.
- (216) Ponadto Urząd stwierdza, że umowa inwestycyjna z Thorsil nie spełnia warunków określonych w wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej, ponieważ nie zawiera odniesień ani do kwalifikowalnych ani całkowitych kosztów inwestycji, ani do intensywności pomocy ani maksymalnej intensywności pomocy. W związku z tym Urząd uznaje wszelką pomoc przyznaną w ramach umowy inwestycyjnej z Thorsil za pomoc państwa niezgodną z funkcjonowaniem Porozumienia EOG na podstawie jego art. 61 ust. 3 lit. c).

5.4. Umowa inwestycyjna z GMR Endurvinnslan

5.4.1. Środek ad hoc

- (217) Zgodnie z informacjami dostępnymi Urzędowi umowa inwestycyjna z GMR Endurvinnslan nie jest związana z żadnymi wcześniejszymi umowami inwestycyjnymi.
- (218) W swojej decyzji o wszczęciu postępowania Urząd wyraził jednak wątpliwości co do tego, czy w art. 22.7 umowy inwestycyjnej z GMR Endurvinnslan przewidziano przyznanie pomocy wykraczającej poza zakres zatwierzonego programu ⁽⁷⁴⁾.
- (219) Jak zauważono powyżej w motywach 33–34, władze islandzkie zgadzają się ze wstępnym wnioskiem Urzędu, że w umowie przewidziano dalsze zachęty, które wykraczały poza zachęty dozwolone w ramach programu.
- (220) W każdym przypadku z uwagi na fakt, że umowa weszła już w życie, Urząd nie może wykluczyć możliwości, iż przyznano pomoc wykraczającą poza zakres zatwierzonego programu. W związku z tym Urząd oceni te dodatkowe zachęty przewidziane w art. 22.7 jako stanowiące pomoc *ad hoc*.

5.4.2. Efekt zachęty

- (221) Dnia 7 maja 2012 r. władze islandzkie zawarły z przedsiębiorstwem GMR Endurvinnslan umowę w sprawie przyznania zwolnień podatkowych w odniesieniu do budowy zakładu przerobu w Grundartangi, w gminie Hvalfjarðarsveit. Umowa stanowi, że przedsiębiorstwo GMR zamierza rozpocząć produkcję pod koniec 2012 r. i osiągnąć pełną funkcjonalność zakładu w 2014 r.
- (222) Jak potwierdziły władze islandzkie, nie przyznano żadnej pomocy przed rozpoczęciem przez beneficjenta prac nad realizacją projektu.
- (223) Urząd stwierdza zatem, że w odniesieniu do umowy inwestycyjnej z GMR Endurvinnslan warunek dotyczący istnienia efektu zachęty został spełniony.
- (224) Urząd musi jednak zweryfikować, czy określone elementy umowy spełniają kryteria określone w wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej.

⁽⁷⁴⁾ Zob. sekcja 4.3.6 decyzji o wszczęciu postępowania.

5.4.3. Koszty inwestycji i maksymalna intensywność pomocy

- (225) W umowie nie odniesiono się do kwalifikowalnych kosztów inwestycji ani nie przewidziano w niej intensywności pomocy ani maksymalnej intensywności pomocy.
- (226) Stosując odpowiednio rozumowanie przedstawione w motywach 176–181 powyżej w odniesieniu do umowy inwestycyjnej z Verne, Urząd jest zdania, że elementy te wpływają na ocenę zgodności umowy inwestycyjnej z GMR Endurvinnslan w całości i w rezultacie należy ocenić je jako niedającą się oddzielić część umowy.
- (227) Z uwagi na powyższe Urząd stwierdza, że umowa inwestycyjna z GMR Endurvinnslan nie spełnia w pełni warunków określonych w wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej, ponieważ (i) w umowie nie wykazano kosztów kwalifikowalnych, które powinny być odzwierciedlone w inwestycji; (ii) pomoc nie została prawidłowo określona ilościowo oraz (iii) nie ma metodyki obliczeń w odniesieniu do intensywności pomocy na rzecz projektu.
- (228) Umowę inwestycyjną z GMR Endurvinnslan trzeba zatem uznać za nową pomoc *ad hoc*, wykraczającą poza zakres zatwierzonego programu.

5.4.4. Pomoc dodatkowa w przypadku zmian programu

- (229) Artykuł 22.7 umowy inwestycyjnej z GMR Endurvinnslan zawiera taką samą klauzulę, jak określona w umowie inwestycyjnej z Kísilfélagið (zob. motywy 198–200) w odniesieniu do bezwarunkowego prawa do żądania zwiększenia pomocy w przypadku rozszerzenia programu.
- (230) Jak zauważono w motywie 199 powyżej, takie postanowienie gwarantuje beneficjentowi prawo do otrzymania pomocy wykraczającej poza pierwotną dotację przyznaną w ramach programu. W związku z tym pomoc taka wykracza poza zakres programu. Władze islandzkie potwierdziły, że respektują opinię Urzędu, zgodnie z którą stosowanie programu jest niezgodne z zatwierdzonym programem, i w związku z tym zobowiązały się do usunięcia tych postanowień z umowy. Władze islandzkie nie zgłosiły jednak Urzędowi tego środka *ad hoc* zgodnie z częścią I art. 1 ust. 3 protokołu 3.
- (231) Urząd jest zdania, że każdą pomoc przyznaną na mocy powyższego postanowienia należy uznać za pomoc operacyjną, ponieważ pomoc ta nie jest związana z inwestycją początkową. Taka pomoc operacyjna jest na pierwszy rzut oka niezgodna z Porozumieniem EOG, a Urząd nie otrzymał żadnych informacji ani argumentów przemawiających za tym, że pomoc ta mogłaby jednak być zgodna z Porozumieniem EOG. W szczególności pomoc nie jest przyznawana w odniesieniu do uprzednio zdefiniowanego zestawu kwalifikowalnych wydatków lub kosztów, jak określono w pkt 66 wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej.

5.4.5. Wniosek w odniesieniu do umowy inwestycyjnej z GMR Endurvinnslan

- (232) W oparciu o powyższe Urząd stwierdza, że umowa inwestycyjna z GMR Endurvinnslan spełnia warunek dotyczący istnienia efektu zachęty określony w wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej, a zatem przedsiębiorstwo GMR Endurvinnslan kwalifikowało się do otrzymania pomocy w ramach programu.
- (233) Ponadto Urząd stwierdza, że umowa inwestycyjna z GMR Endurvinnslan nie spełnia warunków określonych w wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej, ponieważ nie zawiera odniesień do kwalifikowalnych kosztów inwestycji ani do intensywności pomocy ani maksymalnej intensywności pomocy. W związku z tym Urząd uznaje wszelką pomoc przyznaną na podstawie umowy inwestycyjnej z GMR Endurvinnslan za pomoc państwa niezgodną z funkcjonowaniem Porozumienia EOG na podstawie jego art. 61 ust. 3 lit. c).

5.5. Wniosek

- (234) W związku z powyższym Urząd stwierdza, że umowa inwestycyjna z Verne została w całości zawarta poza zakresem przepisów programu w formie, w jakiej został on zatwierdzony przez Urząd, a zatem stanowi środek *ad hoc*. W ramach oceny wykazano, że w postanowieniach umowy inwestycyjnej z Verne przewidziano pomoc, która jest niezgodna z funkcjonowaniem Porozumienia EOG na podstawie jego art. 61 ust. 3 lit. c).

- (235) Ponadto mimo że projekty Thorsil, Kísilfélagið i GMR Endurvinnslan spełniają kryteria dotyczące istnienia efektu zachęty w zakresie kwalifikowalności w ramach programu, odpowiednie umowy, ocenione również jako środki *ad hoc*, nie są zgodne z warunkami określonymi w wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej, ponieważ nie zawierają odniesień do kwalifikowalnych kosztów inwestycji ani do intensywności pomocy, ani maksymalnej intensywności pomocy, którym koszty te powinny odpowiadać. Umowy zawierają również pewne dodatkowe postanowienia, w których przewidziano przyznanie pomocy wykraczającej poza zakres zatwierdzonego programu. Urząd stwierdza zatem, że umowy te w całości stanowią pomoc państwa niezgodną z funkcjonowaniem Porozumienia EOG na podstawie jego art. 61 ust. 3 lit. c).

6. WYMOGI PROCEDURALNE

- (236) Zgodnie z częścią I art. 1 ust. 3 protokołu 3 „Urząd Nadzoru EFTA informowany jest, w czasie pozwalającym mu na przedstawienie uwag, o wszelkich zamiarach przyznania lub zmiany pomocy. Dane państwo nie może wprowadzać w życie projektowanych środków, dopóki procedura ta nie doprowadzi do wydania decyzji końcowej”.
- (237) Władze islandzkie nie zgłosiły zmian w programie, które wprowadzono dodatkowym rozporządzeniem, umożliwiającym przyznawanie pomocy na projekty, których realizację rozpoczęto przed wejściem programu w życie. Ponadto władze islandzkie nie powiadomiły Urzędu o umowach inwestycyjnych z Verne, Thorsil, Kísilfélagið i GMR Endurvinnslan, gdyż uznały te umowy inwestycyjne za wchodzące w zakres programu. Biorąc jednak pod uwagę wniosek Urzędu w motywie 235, zgodnie z którym wspomniane umowy inwestycyjne w całości wykraczają poza zakres zatwierdzonego programu, konieczne było zgłoszenie tych umów Urzędowi w celu przeprowadzenia ich oceny jako środków *ad hoc*.
- (238) Z uwagi na fakt, że zmiany w programie wiążą się z pomocą państwa, którą można oddzielić od programu, a umowy inwestycyjne z Verne, Thorsil, Kísilfélagið i GMR Endurvinnslan wiążą się z pomocą państwa, która wykracza poza zakres zatwierdzonego programu, z zasady podlegały one wymogom indywidualnego zgłaszania określonym w wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej.
- (239) W związku z tym Urząd stwierdza, że władze islandzkie nie wywiązały się ze swoich zobowiązań wynikających z części I art. 1 ust. 3 protokołu 3 do Porozumienia EOG.

7. UZASADNIONE OCZEKIWANIA I PEWNOŚĆ PRAWA

- (240) Beneficjenci pomocy mogą powoływać się na podstawowe zasady prawa dotyczące uzasadnionych oczekiwań i pewności prawa w celu podważenia nakazu zwrotu pomocy państwa przyznanej niezgodnie z prawem. Zasady te mają jednak zastosowanie jedynie w wyjątkowych okolicznościach i przedsięwzięcie zwykle nie może mieć uzasadnionych oczekiwań, że pomoc jest zgodna z prawem, o ile nie została ona przyznana zgodnie z procedurą zgłaszania pomocy Urzędowi (lub Komisji Europejskiej) ⁽⁷⁵⁾. Zasadę tę potwierdził Trybunał Sprawiedliwości: „W sytuacji takiej jak rozpatrywana przez sąd krajowy zaistnienie nadzwyczajnych okoliczności nie może być brane pod uwagę w kontekście zasady pewności prawa tym bardziej, iż Trybunał orzekł już, że do chwili wydania przez Komisję decyzji zatwierdzającej [...] beneficjent nie ma pewności co do legalności planowanej pomocy, a zatem nie może on powoływać się ani na zasadę uzasadnionych oczekiwań, ani na zasadę pewności prawa” ⁽⁷⁶⁾.
- (241) Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości zasadniczo nie można powoływać się na zasadę uzasadnionego oczekiwania, że pomoc jest zgodna z prawem, chyba że pomoc ta została przyznana zgodnie z procedurą ustanowioną w części I art. 1 ust. 3 protokołu 3 ⁽⁷⁷⁾; orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości wskazuje również, że wykazujący należyta dbałość przedsiębiorca powinien w normalnych warunkach być w stanie określić, czy przestrzegano tej procedury ⁽⁷⁸⁾.

⁽⁷⁵⁾ Sprawa C-5/89 Komisja przeciwko Niemcom, Rec. 1990, s. I-3437, pkt 14; sprawa C-169/95 Komisja przeciwko Hiszpanii, Rec. 1997, s. I-135, pkt 51; sprawa C-24/95 Land Rheinland-Pfalz przeciwko Alcan Deutschland GmbH, Rec. 1997, s. I-1591, pkt 25.

⁽⁷⁶⁾ Sprawa C-1/09 Centre d'Exportation du Livre Français (CELF), Ministre de la Culture et de la Communication przeciwko Société Internationale de Diffusion et d'Édition, Zb.Orz. 2010, s. I-2099, pkt 53. Zob. również sprawa C-91/01 Włochy przeciwko Komisji, Zb.Orz. 2004, s. I-4355, pkt 66 i 67.

⁽⁷⁷⁾ Sprawa C-5/89 Komisja przeciwko Niemcom, Rec. 1990, s. I-3437, pkt 14, sprawy połączone C-183/02 P i C-187/02 P Demesa i Territorio Histórico de Álava przeciwko Komisji, Zb.Orz. 2004, s. I-10609, pkt 51.

⁽⁷⁸⁾ Sprawa C-5/89 Komisja przeciwko Niemcom, Rec. 1990, s. I-3437, pkt 14, sprawa C-169/95 Hiszpania przeciwko Komisji, Rec. 1997, s. I-135, pkt 51.

- (242) Tylko w wyjątkowych okolicznościach beneficjent pomocy, którą przyznano niezgodnie z prawem, ponieważ jej nie zgłoszono, może powoływać się na uzasadnione oczekiwania, że pomoc była zgodna z prawem, w celu zakwestionowania konieczności jej zwrotu⁽⁷⁹⁾. Trybunał Sprawiedliwości utrzymuje, że podmiot może powoływać się na uzasadnione oczekiwania w przypadku, gdy organ Unii Europejskiej wzbudził oczekiwania, które są uzasadnione⁽⁸⁰⁾.
- (243) Według władz islandzkich podczas spotkania w Brukseli dnia 27 maja 2011 r. urzędnicy Urzędu wyrazili zgodę na zawarcie przez władze islandzkie i przedsiębiorstwo Verne zmienionej umowy, która pozwoliłaby przedsiębiorstwu Verne skorzystać z programu. Chociaż władze islandzkie zdają sobie sprawę z tego, że tego typu stanowisko Urzędu lub jego poszczególnych pracowników nie podlega zaskarżeniu zgodnie z orzecznictwem sądów UE, zwróciły się one do Urzędu o należyte uwzględnienie tego, co zaszło w trakcie wyżej wspomnianego spotkania, oraz stwierdzenie w związku z tym, że stwierdzono zgodność umowy inwestycyjnej z Verne z programem.
- (244) Urząd zgadza się z władzami islandzkimi, że opinie urzędnika Urzędu wyrażone na nieformalnym spotkaniu nie mogą być przywoływane jako argument przemawiający za zgodnością pomocy z Porozumieniem EOG i nie budzą uzasadnionych oczekiwań wśród beneficjentów. Urząd ma wyłączną kompetencję do oceny zgodności pomocy państwa z Porozumieniem EOG. Dopóki Urząd nie przyjmie ostatecznej decyzji dotyczącej danego środka, środek ten nie jest uznawany za zgodny z zasadami pomocy państwa określonymi w Porozumieniu EOG. Jak dotąd Urząd nie podjął żadnej decyzji zatwierdzającej pomoc regionalną dla przedsiębiorstwa Verne.
- (245) Ponadto Urząd odrzuca twierdzenie władz islandzkich, jakoby wyraził zgodę na otrzymanie przez przedsiębiorstwo Verne pomocy regionalnej w ramach zatwierzonego programu. W swojej korespondencji z władzami islandzkimi Urząd nigdy nie dał do zrozumienia, że projekt Verne mógłby kwalifikować się do otrzymania pomocy regionalnej. Przeciwnie, od 2010 r., kiedy to miały miejsce rozmowy poprzedzające zgłoszenie projektu Verne, Urząd wyrażał wątpliwości co do spełniania wymogu testu dotyczącego istnienia efektu zachęty. W swoim piśmie z dnia 31 marca 2010 r. Urząd wyraził wątpliwości co do tego, czy władze islandzkie wykazały rzeczywisty efekt zachęty przynoszony przez różne środki związane z podatkami i opłatami przewidziane w umowie inwestycyjnej z 2009 r. Urząd wyjaśnił również, że władze islandzkie nie przedstawiły dokumentacji dowodzącej, iż przed rozpoczęciem realizacji projektu wystosowały one list intencyjny dotyczący przyznania pomocy, oraz że informacje przekazane przez władze islandzkie wskazują na to, że prace nad realizacją projektu rozpoczęły się jakiś czas przed podjęciem przez władze islandzkie i beneficjenta rozmów na temat umowy inwestycyjnej. Jak zauważono powyżej w motywie 153, władze islandzkie później wycofały umowę z 2009 r. i dnia 27 września 2011 r. zawarły inną umowę z przedsiębiorstwem Verne, mającą na celu objęcie projektu zakresem programu. Umowy inwestycyjnej z Verne nie zgłoszono Urzędowi, a zatem nie została ona uznana za zgodną z zasadami pomocy państwa określonymi w Porozumieniu EOG.
- (246) W związku z tym Urząd nie może zgodzić się, że w tym przypadku argumenty dotyczące pewności prawa lub uzasadnionych oczekiwań mogłyby być zasadne, szczególnie w kontekście orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości i szerokiego zakresu zastosowania art. 61 Porozumienia EOG i art. 107 TFUE.

8. ODZYSKANIE

- (247) Pomoc przyznana bez zgłoszenia jej Urzędowi stanowi pomoc niezgodną z prawem w rozumieniu części II art. 1 lit. f) protokołu 3. Z części II art. 14 protokołu 3 wynika, że Urząd decyduje, iż pomoc niezgodna z prawem, która jest niezgodna z zasadami pomocy państwa na mocy Porozumienia EOG, należy odzyskać od beneficjentów, o ile nie stanowiłoby to naruszenia ogólnych zasad prawa zgodnie z częścią II art. 14 protokołu 3. Władze islandzkie i beneficjenci pomocy nie przedstawili żadnych argumentów uzasadniających odstępnie od ogólnej zasady prawa.
- (248) Spoczywający na państwie obowiązek zniesienia pomocy niezgodnej z zasadami pomocy państwa ma na celu przywrócenie wcześniej istniejącej sytuacji⁽⁸¹⁾. Zwracając pomoc, beneficjenci tracą przewagę, którą posiadali w stosunku do swoich konkurentów na rynku, a sytuacja sprzed udzielenia pomocy zostaje w miarę możliwości przywrócona⁽⁸²⁾.

⁽⁷⁹⁾ Sprawy połączone C-183/02 P i C-187/02 P Demesa i Territorio Histórico de Álava przeciwko Komisji, Zb.Orz. 2004, s. I-10609, pkt 51.

⁽⁸⁰⁾ Sprawa T-290/97 Mehibas Dordstelaan przeciwko Komisji, Rec. 2000, s. II-15, oraz sprawy C-182/03 i C-217/03 Belgia i Forum 187 ASBL przeciwko Komisji, Zb.Orz. 2006, s. I-05479, pkt 147.

⁽⁸¹⁾ Sprawy połączone C-278/92, C-279/92 i C-280/92 Hiszpania przeciwko Komisji, Rec. 1994, s. I-04103, pkt 75.

⁽⁸²⁾ Zob. sprawy połączone E-17/10 i E-6/11 Księstwo Liechtensteinu i Fundmanagement AG przeciwko Urzędowi Nadzoru EFTA, Sprawozdanie Trybunału EFTA 2012, s. 117, pkt 141–142.

- (249) Odzyskanie nienależnie przyznanej pomocy państwa powinno obejmować odsetki składane zgodnie z częścią II art. 14 ust. 2 protokołu 3 oraz art. 9 i 11 decyzji Urzędu 195/04/COL z dnia 14 lipca 2004 r. ⁽⁸³⁾.
- (250) Jak dotąd władze islandzkie przedstawiły ograniczone informacje na temat wielkości pomocy przyznanej na mocy dodatkowego rozporządzenia i umów inwestycyjnych. Ponadto nie przekazały one wystarczających informacji na temat dat przekazania pomocy do dyspozycji beneficjentów. W związku z tym Urząd nie jest obecnie w stanie określić w niniejszej decyzji faktycznych kwot polegających odzyskaniu od beneficjentów.
- (251) Władze islandzkie muszą przesłać Urzędowi odpowiednie sprawozdanie na temat ich postępów w odzyskiwaniu pomocy i muszą wyraźnie określić faktyczne środki podjęte w celu niezwłocznego i skutecznego odzyskania pomocy. Ponadto władze islandzkie muszą w terminie dwóch miesięcy od daty notyfikacji niniejszej decyzji przesłać dokumenty potwierdzające, że trwa odzyskiwanie pomocy niezgodnej z prawem i z funkcjonowaniem Porozumienia EOG (np. okólniki, wydane nakazy odzyskania itp.).

9. WNIOSEK

- (252) Urząd stwierdza, że władze islandzkie wdrożyły pomoc przyznaną na mocy dodatkowego rozporządzenia (a w konsekwencji umowy inwestycyjnej z Becromal) w sposób niezgodny z prawem, naruszając przepisy części I art. 1 ust. 3 protokołu 3. Ta przyznana pomoc państwa jest niezgodna z funkcjonowaniem Porozumienia EOG i podlega odzyskaniu w zakresie, w jakim została wypłacona.
- (253) Urząd stwierdza, że władze islandzkie wdrożyły pomoc państwa *ad hoc* przyznaną na mocy umowy inwestycyjnej z Verne w sposób niezgodny z prawem, naruszając przepisy części I art. 1 ust. 3 protokołu 3. Ta pomoc państwa jest niezgodna z funkcjonowaniem Porozumienia EOG i podlega odzyskaniu w takiej wysokości, w jakiej została wypłacona.
- (254) W odniesieniu do umów inwestycyjnych z Kísilfélagið, Thorsil i GMR Endurvinnslan Urząd uważa, że chociaż przedmiotowe trzy projekty spełniają kryteria kwalifikowalności w ramach programu dotyczące istnienia efektu zachęty, wspomniane umowy nie są zgodne z warunkami określonymi w wytycznych z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej, ponieważ nie zawierają odniesienia do kosztów kwalifikowanych inwestycji ani do intensywności pomocy, ani maksymalnej intensywności pomocy, a zatem uznaje się je za nową pomoc państwa *ad hoc* niezgodną z funkcjonowaniem Porozumienia EOG na podstawie jego art. 61 ust. 3 lit. c) oraz z wytycznymi z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej. Ponadto umowy te zawierają pewne postanowienia, a mianowicie art. 22.8 umowy inwestycyjnej z Kísilfélagið, art. 15.3 umowy inwestycyjnej z Thorsil oraz art. 22.7 umowy inwestycyjnej z GMR, w których przewidziano przyznanie pomocy wykraczającej poza zakres zatwierdzonego programu. W postanowieniach tych przewidziano jednocześnie pomoc, która jest niezgodna z funkcjonowaniem Porozumienia EOG na podstawie jego art. 61 ust. 3 lit. c) oraz z wytycznymi z 2007 r. w sprawie pomocy regionalnej. Wszelka pomoc *ad hoc* przyznana na podstawie tych umów podlega odzyskaniu w zakresie, w jakim została wypłacona.
- (255) Ponadto należy zauważyć, że środki proponowane przez władze islandzkie w motywach 52 i 53 powyżej nie są wystarczające, aby umożliwić Urzędowi wykluczenie niezgodności pomocy z funkcjonowaniem Porozumienia EOG w przedmiotowej sprawie,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Formalne postępowanie wyjaśniające dotyczące islandzkiego programu zachęt inwestycyjnych ze zmianami zgłoszonymi przez władze islandzkie zostaje niniejszym zamknięte.

Formalne postępowanie wyjaśniające dotyczące umowy inwestycyjnej z Marmeti zostaje niniejszym zamknięte.

⁽⁸³⁾ Zmienionej decyzją Urzędu Nadzoru EFTA nr 789/08/COL z dnia 17 grudnia 2008 r., zmieniającą decyzję Kolegium nr 195/04/COL w sprawie przepisów wykonawczych, o których mowa w art. 27 w części II protokołu 3 do Porozumienia pomiędzy Państwami EFTA w sprawie ustanowienia Urzędu Nadzoru i Trybunału Sprawiedliwości w odniesieniu do standardowych formularzy zgłaszania pomocy (Dz.U. L 340 z 22.12.2010, s. 1, oraz Supplement EOG nr 72 z 22.12.2010, s. 1).

Artykuł 2

Dodatkowe rozporządzenie wiąże się z pomocą państwa, która jest niezgodna z funkcjonowaniem Porozumienia EOG w rozumieniu jego art. 61 ust. 3.

Artykuł 3

Umowa inwestycyjna z Becromal wiąże się z pomocą państwa, która jest niezgodna z funkcjonowaniem Porozumienia EOG w rozumieniu jego art. 61 ust. 3.

Artykuł 4

Umowa inwestycyjna z Verne wiąże się z pomocą państwa *ad hoc*, która jest niezgodna z funkcjonowaniem Porozumienia EOG w rozumieniu jego art. 61 ust. 3.

Artykuł 5

Umowy inwestycyjne z Kísilfélagið, Thorsil i GMR nie spełniają warunków określonych w programie zatwierdzonym decyzją nr 390/10/COL, ponieważ umowy te nie zawierają odniesień do kwalifikowalnych kosztów inwestycji ani do intensywności pomocy, ani maksymalnej intensywności pomocy.

Umowy inwestycyjne z Kísilfélagið, Thorsil i GMR Endurvinnslan wiążą się z pomocą państwa *ad hoc*, która jest niezgodna z funkcjonowaniem Porozumienia EOG w rozumieniu jego art. 61 ust. 3.

Artykuł 6

Władze islandzkie podejmują wszelkie niezbędne środki w celu odzyskania od beneficjentów pomocy, o której mowa w art. 3, 4 i 5 i którą udostępniono im niezgodnie z prawem.

Pomoc podlegająca odzyskaniu obejmuje odsetki składane naliczane od dnia udostępnienia pomocy beneficjentom do dnia faktycznego jej odzyskania.

Artykuł 7

Odzyskanie pomocy odbywa się w sposób niezwłoczny i skuteczny zgodnie z procedurami prawa krajowego.

Władze islandzkie muszą zapewnić wdrożenie procedury odzyskania pomocy w terminie czterech miesięcy od daty notyfikacji niniejszej decyzji.

Władze islandzkie anulują wszelkie dotychczas niezrealizowane wypłaty pomocy, o której mowa w art. 3–5, ze skutkiem od daty notyfikacji niniejszej decyzji.

Artykuł 8

W terminie dwóch miesięcy od daty notyfikacji niniejszej decyzji władze islandzkie przekazują Urzędowi następujące informacje:

- a) łączną kwotę (kwota główna i odsetki od zwracanej pomocy) do odzyskania od beneficjentów;
- b) daty przekazania kwot podlegających odzyskaniu do dyspozycji beneficjentów;
- c) szczegółowe sprawozdanie na temat poczynionych postępów oraz środków już podjętych w celu wykonania niniejszej decyzji;
- d) dokumenty potwierdzające, że odzyskiwanie pomocy niezgodnej z prawem i z funkcjonowaniem Porozumienia EOG (np. okólniki, wydane nakazy odzyskania itp.) jest w toku.

Artykuł 9

Niniejsza decyzja skierowana jest do Islandii.

Artykuł 10

Jedynie wersja niniejszej decyzji w języku angielskim jest autentyczna.

Sporządzono w Brukseli dnia 8 października 2014 r.

W imieniu Urzędu Nadzoru EFTA

Oda Helen SLETNES

Przewodnicząca

Helga JÓNSDÓTTIR

Członek Kolegium
